

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 206. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Meghíusult angol partraszállási kísérlet Tobruknál

A Sztalingrádért folyó csata végső szakaszába lépett — A doni arcvonalon német és magyar kötelékek sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre

Ismertelen nemzetiségű repülőgépek bolgár területre bombákat dobtak
Teljes elsötétítés Szófiában

Vasárnap éjjel rövid ideig tartó riasztás volt Magyarország keleti részén,
az ország felségterületét semmiféle támadás nem érte

Mióta augusztusban Churchill Mészkyában jött, azóta megismétlődnek a partraszállási kísérletek. Alighanem ígéretet tett az angol miniszterelnök Sztalinnak, hogy megteremti a szovjet tehermentesítésére a második arcvonalat. Ezek a kísérletek azonban egyformán kísérletek maradnak. Arra lehet gondolni, hogy Churchill valószínűleg azt akarja dokumentálni Moszkva felé a meghíusult kísérletekkel, hogy nem lehet eleget tenni Sztalin kívánásának.

A legutóbbi kísérlet színhelye az afrikai Tobruk. Mint Rómából jelentik, a britek hétfőre virradóra tengeri harcokkal és ejtőernyősökkel partraszállási kísérletet hajtottak végre Tobruknál. A német és olasz harcok azonnali bevetésével a briteket megakadályozták hadműveleteik végrehajtásában. A kísérletet az egész vonalon visszaverték.

Még egy partraszállási kísérlet zajlott le a La Manche-csatorna partján. Ez amolyan miniatűr kísérlet volt, egy kis csoport hajtotta végre, ez is kudarcba fulladt.

A KELETI ARCVONALON

Az a legnagyobb hírség, hogy az ostromolt Sztalingrád sorsa hovatovább beteljesedik. A rendkívül meg erősített város erődítményeinek jórésze már a németek kezén van, legutóbb is fontos magaslatokat foglaltak el, melyek uralják a várost.

Megemlékezik a legutóbbi német hadijelentés a magyar csapatokról is, közlve, hogy a doni arcvonalon német és magyar kötelékek sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre. A szovjet a Rzev térségében támadásról próbálkozott, de hiába.

Az olasz lapok a német hadijelentés közlései nyomán megállapítják, hogy a Sztalingrádért folyó csata végső szakaszába lépett. A németek azért, hogy sikerült behatolni Sztalingrád déli városnegyedébe, megfosztották a szovjet haderőket attól a lehetőségtől, hogy a védelem folytatása céljából a várostól délre elterülő részre támaszkodjanak.

A Kaukázus északnyugati részén német alpesi vadászok rendkívül nehéz terepen és úttalan szakadékokon kikényszerítették az átkelést és két-czerütszáz méter magas hegőket rohamoztak meg. Az időjárás ezen a szakaszon teljesen fordult, a jelentés erős hóvihart említi.

A Kaukázus keleti részén a Terek-folyó közelében folynak kérvény harcok.

KRAUSE ALÉZREDES.

A Német Távirati Irodának a német véderő főparancsnokságánál szolgálatot teljesítő katonai munkatársa heti összefoglalójában a következőket írja: A Kaukázusért vívott harcokban két világosan megkülönböztethető támadási központ rajzolódik ki. Középsőként egy súlypont a Novoroszjszk körüli harcokban és Novoroszjszkhöz esatlakozó arcvonalon, amely délkelet felé a Krasnodartól és Majkoptól nyugatra elterülő vidékig nyúlik. A másik súlypont e pillanatban a Terek völgyében van, amelyben a németek az állandó támadók és gyors kötelékek délkeleti irányba lépnek előre a Kaukázus-hegység mentén. Ha Sztalingrád német kézben van, ez a Kaukázus elzárását jelenti a még Moszkva közelében levő Szovjet-Uniótól. A szovjet kézben lévő Sztalingrád a Kaukázusba vezető út. A Sztalingrádért vívott harcokban végleg eldőlt a Kaukázus sorsa. Sztalingrád a vörös cár nevét viseli. Sztalin azonosította magát vele. Minden talpalatnyi helyet a végsőig védelmeznek. Páncélosokká és lángszórókkal küzdve hatolnak át a német csapatok a megerősített terepen. A várostól északra és délre elérték a Volgát. A Sztalingrád körüli gyűrűt minden nap szűkebbre vonják. Dél felől a támadás a külvárosokon át egészen a város déli részéig jutott. Ennek a esatlakozó befeljesítése a háborúnak olyan szakáról fog dönteni, amelynek jelentősége a végső nyugalom szempontjából a lehető legnagyobb — állapítja meg Krause alezredes.

ILLETÉKES NÉMET HELYRŐL

azt közlik, hogy a Kaukázusban Novoroszjszk vidékének teljes megfeszítése után a német és szövetséges csapatok támadása tovább halad előre a Kaukázus nyugati részén. A bolsevisták kétségbeesett ellentámadásokat hajtanak végre, de a szakadatlan német előrenyomulást nem tudják feltartóztatni. A Terek-folyó mentén a bolsevisták minden erejüket latba vetik, hogy Groznij vidékét fedezzék a német támadással szemben, mert a gruzinvidéki kőolajforrások magas benzintartalma következtében döntő jelentőségűek a szovjet hadsereg üzemanyag ellátásában. A bolsevisták napról napra megismételt ellentámadásai meghíusultak és az ellenség nagy veszteségeket szenvedett halottakban és hadianyagban. A német ellentámadások mélyen behatoltak az erődrendszeren kiépített állásokba.

A Sztalingrád körül dőlő esatában a

német csapatoknak — mint már jelentették, sikerült a város széléig előretörniük. Gyártelepeket és magánházakat lövések vágásával, hárkosai csapatok, díótakadályok és aknamezők elhelyezéseivel támasztott rendszeres és ellenállási létesítések építette ki az ellenség és a német gyalogság és utász-csapatok csak lépésről lépésre hajják végre rendszeres leküzdésüket.

MILYENEK

A SZTALINGRÁDI ERŐDÖK

A sztalingrádi erődöket a jelenlegi háborúnak a legújabb technikai tapasztalatain okolva, a legkézzelvezhető módon építették ki és megállapították róluk, hogy minden támadást lehetlenné tesznek — jelentette ki Deneskov Iván bolsevista hadnagy, aki a napokban Sztalingrád mellett német hadifőparancsnokhoz jutott. Az erődítmények kiserőreit méternyi vastagságú betonnal erősítették meg. Egyes erődítmények között minden 500 méteren erősen feltegyezett páncéltornyokat ástak be a földbe, amelyek előtt kilométer szélességű aknamezők terülnek el. Sztalin maga is meggyőződött csak néhány héttel ezelőtt is az erődrendszer „legyőzhetetlenségéről” és kijelentette egyik napirendjében, hogy a város „bevehetetlen”. Teljesen rejtélyes előttünk, technikai tiszték előtt, hogy a németeknek hogyan sikerült ezen a páncélba ültetett terepen előbbre jutni — fejezte be vallomását a szovjet hadnagy.

A „Vörös Csillag”, a szovjet hadsereg hivatalos lapja felszólítja Sztalingrád védőit, hogy a végsőig tartsanak ki. A várost mindenáron tartani kell, harcolni kell minden utcáért, minden házért.

WILKIE ANKARAI ÚTJA KÖRÜL

Török vélemények szerint Wilkie, Roosevelt különmegbízottja Ankarában semmi újat se mondott és semmi újat se hozott. Ezzel szemben néhány benyomást szerzethet és vihett magával Törökországból, amelyek megbízójának értékes tájékoztatásul szolgálhatnak. Idetartozik elsősorban a feltétlen török semlegesség, mert még az Egyesült Államok sem tudott befolyást gyakorolni. Ami a hangulatot illeti, elmondható, hogy Wilkie útja nem kedvező nyilatkozat jegyében zajlott le, mert ankarai politikai körökben kellemetlen érzést váltott ki látogatásának diplomáciai szempontból szokatlan megrendezési módja. Így történt, hogy Wilkie nem kapott alkalmat a török államelnökkel való

találkozásra, bár az amerikaiak ezt nagyon szerették volna. Aznap este, amikor Wilkie elrepült, tért vissza az államelnök Istanbulból, ahol üdült. Szaradzoglu miniszterelnök sem siette el egyetlen támasztól sem kelet-anatóliai szemleútját, hogy Wilkie miatt idő előtt érkezék a fővárosba. Hogy mégis találkozott vele Wilkie, nem egyéb, mint az ismert török udvariasság megnyilvánulása.

Steinhardt ankarai USA nagykövete a jövő hét folyamán repülőgépen Washingtonba utazik, hogy Wilkie törökországi tárgyalásairól jelentést legyen a külügyminiszternek.

A MADAGASZKÁRI

harcok során az előrenyomuló brit kötelékek elfoglalták Ambrvet. A francia csapatok rendben vonulnak vissza. A küzdelmet természetesen nagy mértékben befolyásolja az a körülmény, hogy az angol támadás jelentős győzelmet indult meg.

LAVAL ELUTASÍTOTTA AZ ANGOL ÉS AMERIKAI JEGYZÉKEKET?

Pinekey vichy amerikai ügyvivő kihívására jelent meg Laval francia miniszterelnök. Erre a kihívásra olyan időpontban került sor, amikor Cordell Hull amerikai külügyminiszter Washingtonban kijelentette, hogy az Egyesült Államok és Franciaország viszonya a madagaszkári támadás után egyáltalán nem változott. A pénteken nyilvánosságra hozott angol és amerikai jegyzékeket időközben Laval francia kormányfő kerekelt utasította és francia kormánykörökben is az a nézet uralkodik, hogy francia tiltakozásokkal a jelenlegi helyzetet most már semmi sem lehet változtatni.

ÖSSZEÜLT AZ INDIAI TÖRVÉNYHOZÓ TESTÜLET

Újdelhiben hétfőn délelőtt ült össze az indiai törvényhozási gyűlés. A háború kilőrése óta a kongresszuspárt 40 tagja a törvényhozási gyűlésen nem vett részt. Hír szerint P. M. N. Benarji, a nacionalista párt vezetője az ülésen

FONTOS TUDNIVALÓK

További intézkedés az elsötétítés kezdete Debreczenben este fél 10 óra. Mától kezdve lehet idej karsól és libát vágni. (8.)

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

vetelni fogja a tartózkodó kongresszuspárti vezetők azonnali szabadonbocsátását és az indiai nemzeti

kormány megalakulását. Az üléshez egy hétig tart.

HADIJELENTESEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: Novoroszijksztól keletre az ellenség egy megerősített magaslati állását foglaltuk el. A Terek folyónál a német csapatok további elkeseredetten védett állásokat törtek át s az ellenségnek nagy és véres veszteségeket okoztak.

A Sztalingrád-erőd harcaiban a hadsereg támadó csapatai, noha az ellenséges ellenállást rendkívül kemény tüzési tűz támogatta, mégis benyomultak a város peremén levő erődítmésekbe s rohammal elfoglalták a város középső részétől északnyugatra levő, a helyzetet uraló magaslatokat. Az ellenség eredménytelen ellentámadásaiban 29 páncélost vesztett.

A légi haderő erős kötelékei beavatkoztak a harcokba és hatásosan harcoltak a Volgától keletre újonnan felvontatott szovjet erők ellen. A hétfőre

virradó éjszaka a várostól északra és keletre levő repülőtereket bombáztuk.

A doni arcvonalon német és magyar kötelékek sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre. Az ellenség ismételt ellentámadásait kemény harcokban a légi haderő közreműködésével visszavertük és 13 páncélost megsemmisítettünk.

Rzsev térségben vasárnap is összemolt az ellenség erős tüzési tűzzel és páncélosokkal támogatott támadásait.

A Ladoga-tó felé mindkét részről élénk tüzési és légi tevékenység közben meghiusult az ellenség több helyi jellegű támadása.

A hétfőre virradó éjjel szovjet repülőgépek berepültek a keleti területekre. Itt-ott a fegyvertüzetű ledobott bombák némi anyagi károkat okoztak.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Jelentések a tobruki partraszállási kísérlet meghusulásáról

Az olasz főhadiszállás 840 sz. közleményei: A vasárnapra virradó éjszaka az ellenség nagyobb számú repülőgéppel végrehajtott hosszú légitámadása után a tengerpartok közreműködésével könnyű hajóegységek partraszállást kíséreltek meg Tobruk vidékén.

A hadműveletet cirkálókból és torpedóromból álló hadihajó támogatja. Az olasz és német védelem haladéktalan ellenállásán megtört az ellenséges próbálkozás. Két hadihajó felitálta a következőkben kilyulladt, az egyik közülük nyomban el is süllyedt.

Német vadászok légi harcban lelőttek két ellenséges gépet. További négy gépet a tobruki helyőrség légvédelmi ütegeknek találatot pusztítottak el.

Szeptember 10-ére virradó éjjel egy angol torpedóvető repülőgép megtámadta és elsüllyesztette az Arno kő-

házahajót, Tobruktól mintegy negyven mérföldnyire. A hajó Tobrukba készült, hogy sebesülteket vegyen fel fedélzetére. Az Arno valamennyi lámpája égett és minden jelzése szabályszerűen meg volt világítva. A legénység nagyrészt és valamennyi Vöröskeresztes ápolónő sikertelenül megmenekült. Az áldozatok hozzátartozóit értesítették.

A német hadijelentés közli: Hétfőre virradóra az ellenség a tobruki szakaszon tengeri és légi haderők bevetésével több helyen partraszállást kísérelt meg. A kísérlet olasz és német csapatok azonnali közbeavatkozása következtében meghiusult. Két ellenséges hajót tüzési gépekkel felgyújtott és nagyobb számú foglyot ejtettünk. Német vadászrepülőgépek légi harcban lelőttek 2 ellenséges gépet, négy másik repülőgépet a tobruki légvédelmi tüzési gépek semmisített meg.

Búvárhajó háború

A német véderő Főparancsnoksága közli:

Német tengeralattjárók szeptember 9-én, az Atlanti óceán északi részének közepén a tenger felé érkező s erősen biztosított hajókaravánra bukkantak.

A nagyrészt fiatal legénységgel beszállított tengeralattjárók szakadatlan kemény harcokban a mai napig üldözték

és támadták a hajókaravánt és 19 hajóját, összesen 122 ezer bruttó regiszter tonnatartalommal, valamint az ellenséges biztosítás két rombolóját és egy korvetét elsüllyesztették, hat másik hajó torpedótalálatokkal súlyosan megromlásra jutott. A hajókaraván csak kis szétugrasztott részei tudtak elmenekülni. (MTI)

Nyugati légi harcok

A német hadijelentés közli: Nyugat-Németország felett végrehajtott eredménytelen nappali zavaró repülés után a brit légi haderő a szeptember 14-ére virradó éjjel megfélemlítő támadást intézett főleg Bréna városa ellen.

A polgári lakosságnak veszteséget

Egy kis partraszállási csoport kudarca

Német hadijelentés közli: A szeptember 13-ára virradó éjjel egy öt fős, egy őrmestertől és egy közkatonaiból álló partraszállási csoport megkísérelte, hogy a csatorna partján Cherbourg-tól keletre lábát megvesse. A part védelem rögtön felismerte a közeledését

és támadták a hajókaravánt és 19 hajóját, összesen 122 ezer bruttó regiszter tonnatartalommal, valamint az ellenséges biztosítás két rombolóját és egy korvetét elsüllyesztették, hat másik hajó torpedótalálatokkal súlyosan megromlásra jutott. A hajókaraván csak kis szétugrasztott részei tudtak elmenekülni. (MTI)

kísérletet, tüzelni kezdett és a közeledő bárkát találatokkal elsüllyesztette. Foglyul ejtettek három angol tisztet és egy gaulista tengerésztestet, egy őrmagyot, egy őrmestert és egy közlegényt holtan vontak partra. (MTI)

Harcok Új-Guinéában

Új-Guinéában a harcok változatlan hevesességgel dúlnak. A japánok tovább támadják azokat az állásokat, amelyek a védőerők a Moresby kikötőjéhez vezető hátság védelmében helyezkedtek el. Pénteken első ízben érkeztek erősebb ausztráliai repülőkötelékek, néhány amerikai géppel együtt az arcvonalra és beavatkoztak a földi harcokba.

Egy újabb jelentés szerint heves harcok dúlnak jelenleg Új-Guinéa északi részén. A japánok a szokott harcmodorukat alkalmazzák. A katonákon zöldszínű egyenruha van, úgyhogy a ruha teljesen besimul a környezetbe. A védők nagy veszteségeket szenvedtek. Az Oventandley-hegységben, amely Port Moresby természetes védősáncja, a helyzet az angol védőkre

rendkívül válságossá vált. Illetékes angol körökben hangoztatják, hogyha egyidejű támadás indul meg a szárazföldön és a tengeren, az Port Moresby elcsúszhat maga után.

Tokiói rádiójelentés szerint Új-Guinea szigetén a japánoknak sikerült Port Moresby előtt megkerülni az ott

létesített erődrendszert. A japán hadsereg így a szárazföldről veszélyeztetni ezt a fontos kikötőt. Japán katonai körök véleménye szerint Port Moresby eleste súlyos csapás lenne a szövetségesek számára és teljesen lerontaná a Salamon szigetek ellen intézett támadás jelentőségét.

Vasárnap éjjel az ország keleti részén rövid riasztás volt

Az ország felségterületét támadás nem érte

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ország keleti részén vasárnap éjjel ellenséges repülőgépek közeledtére

rövidebb ideig tartó riasztás volt, azonban az ország felségterületét semmiféle támadás nem érte.

Légítámadás Bulgária ellen

Teljes elsötétítés Szófiában és több bulgár városban

Szófia, szeptember 14. (Stefani.) Keddtől érvénybe lép Szófiában a teljes elsötétítés. (MTI)

Szófia, szeptember 14. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban több ízben ellenséges repülőgépek jelentek meg bulgár terület felett, az illetékes hatóságok elrendelték több város elsötétítését. Plovdivot már esőtűrtőkön elsötétítették. A fővárosban pedig hétfőtől kezdve lépnek érvénybe az elsötétítési intézkedések. (NST)

Szófia, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) A bolgár vezérkar a következő hivatalos jelentést adta ki a bolgár városok megtámadásáról:

Hétfőre virradó éjszaka ismeretlen nemzetiségű repülőgépek szálltak el bolgár terület felett és néhány helyen nem katonai célpontokra bombákat dobáltak. A támadásnak a polgári lakosság körében néhány sebesültje van. (MTI)

Indiai események

Bombay, szept. 14. (OFI) Bombay több negyedében vasárnap elégették Churchill arcképeit. Az utcai tüntetéseket a rendőrség félszóval (MTI)

Bombay, szept. 14. (OFI) Indiában vasárnap több helyütt zavargások voltak. A bengáliai Minpore helységben mintegy 3000 ember megtámadott egy

rizsmalmot. A rendőrség rálőtt a zavargókra, három ember meghalt, sokan megsebesültek. Kalkuttában a tömeg kövekkel és téglákkal dobált meg a villamoskocsikat. A bengáliai Tunka Satarban a rendőrség fegyverét használta a zavargókkal szemben. Itt is több ember megsebesült. (MTI)

Vitéz Bély Alajos beszéde az európai ifjúsági kongresszuson

Bécs, szept. 14. (MTI) Az európai ifjúsági kongresszus munkálatai hétfőn délelőtt kezdődtek. A déli órákban Schirach birodalmi helytartó fogadta az egyes államok küldöttségeinek vezetőit, majd 2 órakor a bécsi Gau-Hausban Baldur von Schirach mint vendéglátó megnyitotta a kongresszus ülését.

Az ülésen az egyes államok küldöttségei részt és határoztak az európai ifjúsági szövetség megalakulásáról. Az egyes munkaközösségek elnökségeinek megválasztása után az egyes államok ifjúsági vezetőinek üdvözlő beszédére került sor. Ezekben a beszédekben nyilvánították készségüket az európai ifjúsági szövetséghez való csatlakozásra. A tagállamokon kívül Japán képviselője is meleg szavakkal töltöcsölte a japán ifjúság üzenetét.

Az üdvözlőbeszédet során magyar részről vitéz Bély Alajos altábornagy, a magyar delegáció vezetője mondott hosszabb beszédet magyar nyelven. Beszédében hangoztatta, hogy az európai ifjúság felelős vezetői egyesültek egy közös építőmunka megindítására. Ebben az építőmunkában a magyar ifjúság is részt kíván venni és örömmel állapíthatja meg, hogy ebben az elhatározásban a magyar ifjúság zárt sorokban áll mögötte. *Európa nemzetei ma is jégyvert ragadtak a kétezer éves keresztény kultúra megmentéséért.* E nehéz időkben az európai ifjúságnak nem lehet más feladata, mint az, hogy ennek a kultúrának a három tartó oszlopához a legerősebben ragaszkodjék. *Ezek a tartóoszlopok a hazaszeretet, hitvallás, a keresztény etika mellett és családélet nagyrabecsülése.*

A magyar ifjúság országos vezetője magyar nyelven elmondott szavait a kongresszus valamennyi képviselője

hosszasan és lelkesen meglapította. Az egyes európai ifjúsági vezetők beszédei után Baldur von Schirach birodalmi helytartó mondott hosszabb beszédet a kongresszus jelentőségéről.

Hangsúlyozta, hogy a szövetség feladata megerősíteni az európai együttműködés szellemét, a nemzeti öndőlő életformát, amelyben vannak és a kongresszus nem avatkozik egyetlen nemzeti ifjúsági belügyeibe sem. *Csak az lehet az európai szövetségben jó tag, aki hű nemzetéhez.* Bejelentette Schirach, hogy a következő európai ifjúsági kongresszust 1943-ban tartják majd Olaszországban.

A birodalmi helytartó beszéde után a megalakult európai ifjúsági szövetség első kongresszusi ülését berekesztették. Ezután az egyes ifjúsági vezetők másik terembe mentek és ott aláírták a belépő és tagsági okmányt.

Az aláírás után az előkelőségek a Burg színház elé vonultak, ahol a Hitler-ifjúság hatalmas menetszlopban vonult el díszlépésben az európai ifjúság vezetőinek díszmegalapozása előtt. A kongresszus kedden folytatja munkálatait.

o o o o o

Rövid táviratok

Páris, szept. 14. Rouenben a romok eltakarítása után az angol bombázás négy újabb áldozatának holttestére bukkantak. (MTI)

Genf, szept. 14. Londonból jelentik: Hull, a zsidó vallású amerikaiak összességéhez intézett üzenetében kijelentette, egyenesen lelkesítő, hogy az Egyesült Államok polgárságának csoportja milyen egységes abbeli elszántságában, hogy minden lehető módon hozzájáruljon a győzelem kiívásához a tengelyhatalmakkal szemben. (MTI)

Amsterdam, szept. 14. A brit hírszolgálat közlése szerint, Helbert Lumsden vezérőrnagy, akit röviddel ezelőtt neveztek ki a 30 hadtest parancsnokává, Egyiptomban megsebesült. (MTI)

Vichy, szept. 14. Szombaton reggel szokatlan látványban volt része Vichy lakosságának. A város középületeit, főutcáit és a tereket erős katonai és rendőri erők szállták meg. Az egyik parkban összpontosították a motorizált gárdaegységeit és rendőri erőket. Mint később közölték a vichy helyőrség, és rendőrség rajdgyakorlatot tartott.

Vigszínház mozgó
Az izgalmas és érdekes magyar kénfilm:
Szabotázs
Fősz.: KISS FERENC, SIMOR ERZSI, FÖLDÉNYI.
Előadások: 4, 6, 8 órákor.

Hungária filmszínház
Ma is a nagy sikert aratott magyar film:
Éjféltörés kiderül
Főszereplők: Simor, Bulla, Rész Vali, Csikos Rózsi, Csontos, Hajmássy, Lehotay, Timár.
Világhíradó!
Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órákor.

Apolló filmszínház
Előadások: köznap délután 4, 6, 8 órákor
PÁGER ANTAL és SZILASSY LÁSZLÓ főszereplésével:
FRÁTER LÓRÁND
Tavaszi dal, szerelem a nagy magyar nótaszerző legszebb dalainak hangulatában

Lossonczy közellátási miniszter élet-haláharcot hirdet a feketepiac és a zufforgalom ellen

Bejelentette a zsír és szappanellátás javítását

Lossonczy István közellátási miniszter vasárnap Szabadkán sajtóértekezletet tartott és hosszabb beszédben vázolta a legfontosabb közellátási problémákat. Hangsúlyozta, hogy ma *egység, felfogásra van szükség* és nem szabad az egyes korlátozó rendelkezéseket csak abból a szempontból nézni, hogy mi a keblemellen, de azt is tekintetbe kell venni, hogy egy kis megszorítás sokmillió lakosság szempontjából milyen mennyiséget jelent és hány ezer meg ezer háztartás szükségletét biztosítja. *Erdélyesen figyelmeztette azokat, akik a köz megkötésével gyengítik az ország gazdasági és erkölcsi erejét, hogy igen rövid idő alatt érezni fogják magukon az osztó igazság kemény súfó okát, mert a kormány gondoskodni fog arról, hogy az árutóknak ezt a leggalább fajtaját kiirtsa a nemzet testéből.* Ha az ország lakossága kellő időben és kellő fegyelmel megfogadta volna a hatóságok józansága a tölő szavát és nem állt volna fel a szultogó propaganda ügynökeinek, akik jóakaralú tanács üggye alatt csak a saját zselük javára dolgoznak, lényegesen könnyebb volna a helyzet és sokkal könnyebb volna a meglévő javakkal gazdálkodni. A mi-

niszter *élet-halál harcot hirdetett a zufforgalom ellen.* Ha ezt le tudják győzni, akkor mindenki számára biztosítani tudják a legszükségesebbeket, ha azonban tovább terjed a zufforgalom a termelők és fogyasztók közönye miatt, akkor mindenki tudja, hogy milyen vég következnek. A terméseredmények azt mutatják, hogy *a mindennapi kenyér biztosítható akkor, ha minden szem gabona oda jut, ahová jutnia kell.* Ezért újból hangzott a terméshozzájárulás fontosságát. Szászorosan károsítja önmagát az, aki pillanatnyi előnyökért az országot károsítja meg. Meg van győződve arról, hogy *ha egy hétig senki sem vásárol zuffban, a zuffiac jórészt gyökereken ki tudnak irtani.* Örömmel állapította meg a miniszter, hogy a zsír- és a szappanellátás terén *enyhülés várható.* Elősegítik a hízlalást és körzeti szappanfőzőket állítanak fel. Részletesen ismertette a miniszter a népruházati akciók lebonyolításának kérdésével és kijelentette, hogy messzemenően gondoskodni kell azokról, akik idehaza sokszor nehezebb helyzetben dolgoznak, hogy a munkájukkal biztosítsák a termelés folytonosságát.

Dr. Javornitzky Jenő a közalkalmazottak beszerzési segélyének indokoltóságáról

Az Igazságügyi Segédhivatali Tisztviselői Tanfolyam ünnepélyes megnyitása

Hirt adtunk róla, hogy a debreceni kir. ítélőtábla hat hetes igazságügyi segédhivatali tisztviselői tanfolyam kezdődik, amelyen a Felvidékről, Kárpátaljáról és Erdélyből is számosan vesznek részt.

A tanfolyam ünnepélyes megnyitása hétfőn délután történt meg, amely alkalommal a kir. ítélőtábla, törvényszék, járásbíró, valamint a kir. főügyész tagjai, fogalmazói és segédhivatali tisztviselői teljesen megtöltötték a kir. ítélőtábla dísztermet.

Abaházy József kir. ítélőtáblai tanácselnök a kir. ítélőtábla elnökének ezútszerinti helyettese nyitotta meg a tanfolyamot.

A bejegyzése miatt távolmaradt dr. Bláh Lajos kir. ítélőtáblai elnöknek a tanfolyamhallgatókhoz intézett üzenetét dr. Szabó Mihály kir. ítélőtáblai elnöki hívkár olvasta fel. A kir. ítélőtábla elnöke a jó tisztviselő s közülük a jó igazságügyi segédhivatali tisztviselő fogalmát natározta meg, feladatkörét vázolta és a kar eddigi munkássága felől elismerését nyilvánította.

Ezt követően a tanfolyam keretében dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos, a m. kir. igazságügyminisztérium számvevőségének igazgatója tartotta meg első előadását, melynek során vázolta a magyarság küzdelmét a kereszténység védelmében, méltatta a megszállás alatt szenvedett magyarságnak a huseget és megemlékezett a csonka országban élő magyarságnak erőteljes munkásságáról, majd az állam szervezetről, az állami költségvetésről és annak végrehajtásáról beszélt.

A tanfolyam megnyitása után a hallgatóság a Vitézi Székházban lévő igazságügyi Otthont látogatta meg, ahol dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsost, az igazságügyi Segédhivatali Tisztviselők Országos Egyesületének dísztagját, a KANSz vezértitkárát és a megjelente-

ket Berki Géza kir. ítélőtáblai segédhivatali igazgató, az ISTOE debreceni csoportjának elnöke üdvözölte. Kérésére dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos tájékoztatást adott a helyzetről, a helyzetjavítás szükségességéről, az azokhoz vezető módokról és a kihatásokról. Hangsúlyozta, hogy *ez idő szerint mindent a honvédségnek kell megadni,* Kiemelte azonban, hogy a *második arcvonalon küzdő köztisztviselők részére is biztosítani kell a munka elvéthetőségeit és a megfelelő megéltést,* elsősorban a szükségesi cikkeket a kijáró mérlektben minden nehézség nélkül kell hozzájuk juttatni s meg kell könnyíteni az élelmezési, valamint a ruházati cikkeket a beszerzését.

A körülmények indokoltá teszik *egy kellő összegű beszerzési segélynek, vagy egy későbbi időponttól kezdve kisebb részletekben visszafizetendő beszerzési előlegnek az engedélyezését is.* Az érdeklőpövezetek a tényleges közszolgálati alkalmazottak, valamint a nyugdíjasok, özvegyek és árvaik helyzetének általános javítása érdekében is állandó tárgyalások folytatának az illetékesekkel és szorgalmazták a vonatkozó rendelkezéseknek mielőbbi kiadását.

Miniszteri elismerés Vöröskeresztes ifjúsági csoportvezetői munkáért

A vallás- és közoktatásügyi miniszter több debreceni és környékbeli pedagógust, akik az ifjúsági vöröskereszt csoportvezetői minőségében a nemzetnevelés terén hosszú időn át végzett buzgó és eredményes munkásságot fejtettek ki, elismerésben részesítette.

A kitüntettek névora a hivatalos lap szeptember 13-i száma közli a következőkben:

Matkó Mária tanítónő, Frimmer Pál fejsőfémipariskolai főmühelyoktató, Nagy Lajos József ref. igazgatótanító, Szabó Endre, Bartha József, Fekete Mátjáné sz. Telky Róza, Buday András, Kiss Albertné sz. Lovász Margit, Hazayné Burgel Aliz, Csathó Mária debreceni, Veress Etelka hajdúnánási, Biró Lajos püspökladányi ref. népiskolai tanító, Alberty Nándor MÁV intéző, az Államvasutak debreceni tanonciskolájának oktatója.

Halálra ítélte a statáriális bíróság Budapesten az elsötétítés alatt betörő Rigó Mihályt

Vasárnap délelőtt tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék Rigó Mihály 26 éves kövezősegéd büntügyét, aki a szombatra virradó éjszaka, az elsötétítés alatt, Budapesten az Aréna-út 74. számú házban lévő szanatórium udvaráról behatolt a szomszéd udvarba s ott egy nyitott ablakon át kiemelte Szőke István MÁV lakatos 102 pengőt tartalmazó pénztárcáját. A pénzzel egy városligeti vendéglőbe ment, egy részt elmulatta, majd visszalért és a szanatóriumban próbált újabb zsákmányra szeri tenni. Ez alkalommal azonban már ittasabb volt és rajtavesztett. Elfogták, előzetes letartóztatásba helyezték. Átkísérték az ügyészségre s ügyében halálbüntetést ítélték a rögtönítélő bíróság.

A bíróság elnöke Krayzell Miklós volt, a vádat Szabó Zoltán ügyész képviselte.

A vádlott védekezésében adta, hogy *nem éri magát büntésnek, mert tettét nem az elsötétítés alatt követte el,* másodsor pedig már nem lopni akart, csupán a tárcában talált kenyérgyegyeket akarta visszajuttatni tulajdonosának. Vallomása további során Rigó semmikép sem akart emlékezni a történetekre és ittasságával védekezett. A tanúk kihallgatása után a királyi ügyész mondotta el vádbeszédét, amelyben *halálbüntetés kiszabását kérte.*

A vádbeszéd elhangzása után a rögtönítélő tanács visszavonult és másfélórás tanácskozás után hirdette ki Krayzell Miklós elnök a rögtönítélő bíróság ítéletét, amely *büntésnek mondotta ki Rigó Mihályt és ezért kötéltálati halálra ítélte.* A bíróság ezután kegyelmi tanácsosa alakult át.

Ismeretlen támadó halálra szúrt egy szerepi gazdálkodót

Mata József 21 éves szerepi gazdálkodót a szerepi állomás közelében néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettes megtámadta és késseli oldalába és mellébe szúrt. Mata összeesett és eszméletlen állapotban, vértócsában heverve találtak meg. Beszállították a debreceni sebészeti klinikára, ahol tegnap éjszaka behalt súlyos sérüléseibe.

Az esetről jelentést tettek a debreceni ügyészségnek és megindult a vizsgálat az ismeretlen támadó kézrekerítésére.

Halálos szerencsétlenség a homokbányában. Dózsa Sándor 31 éves nagykereskedő, Kerekes Kálmán munkaadójának nagykereskedő homokbányájában dolgozott. Eddig még nem tisztázódott ok következtében a homokbánya rászakadt és 9 mázsás homokréteg eltemette Dózsát, aki mire kiásták megrulladt.

Átmeneti kabát

Sport öltöny
Külön nadrág
Fiú öltöny
Fiú télikabát

Megbízható jó minőségben.
Olcso szabott árban.

GRÜNFELD

úriszabóságából
Kistemplom mellett

Az oroszfrontról

hazatérve üzletemet újra megnyitottam
Iskolatáskák, a tatáskák,
lószerzők, kocsiülések
nagy választékban kaphatók.

Sebián Ferenc
szíjgyártó.
Hatvan-utca 71. szám.

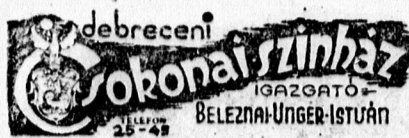
Tökéletes látás pontosan készült szemüveg nyújt
Cserép Sándor szemklinikai látserész
Ferenc József-út 24.

ELŐRE A VIHARBAN IS!

Tengernyi nehézség ellenére sem nyugszik sona a kutatómunka. Mindig csak előre a főkételesebb felé Philips a világ legnagyobb rádiógyára Kutatólaboratóriumaiból kerültek ki azok a gazdag tapasztalatok, amelyek alapján a Magyar Philips Művek R. T. mérnökei tervezték és magyar munkások százai állították össze a minden rádiókereskedésben kapható 1942-43 évi rádiókészületeket.

PHILIPS RÁDIO

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Kedden este: Budaacsonyi kéknyelű, C. bérlet.

Szerdán este: Budaacsonyi kéknyelű, A) bérlet.

Csütörtökön-este: Gyergyói bál. U. Kovács Terus első felléptével a Kormányzóné Öféméltósága „téli ruhát honvédeknek” akciójávéra.

Pénteken este: A bolond Ásvayné. Bemutató.

János vitéz

Szabadtéri előadás a Stadionban.

Az a hatalmas érdeklődés, amely a B. Unger-Intársulat szabadtéri előadása iránt megnyilatkozott, világosan mutatja, hogy Debrecen közönségének van egy irányú igénye. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a mai viszonyok között is mintegy öt, hatodélt ezer ember taposolt végig a „János vitéz” szabadtéri előadását, világossá válik, hogy egy nyári szabadtéri előadás-sorozat nem lenne rossz vállalkozás és meghozná az ügy művészi, mint anyagi vonatkozásokban a hozzáfűzött reményeket. Nagy szerencse, hogy B. Unger Istvánban olyan készülttségű színgazdát kapott Debrecen város közönsége, aki egy ilyen irányú vállalkozást kifogástalanul meg tud oldani, mint ezt a vasárnap esti előadás is megmutatta.

A „János vitéz” előadása külsőségeiben egészen jó benyomást keltett, — igaz ugyan, hogy a szabadtéri előadás díszletezése más kivánalmakat támaszt, mint a színpad. Itt a méretek felnagyításával el kell térni az apró, részletező megoldásoktól s a nagy egységek monumentalitása hozza meg azt a különleges méretarányt, ami egyik legfőbb sikertelentő eszköze a szabadtéri előadásoknak. Másik igen fontos tényező a színházak megoldására alkalmas világítási apparátus. Szabadtéri előadásokon még hangsúlyozottabb jelentősége van ennek, mint a rendes színházi előadásokon. Elismeréssel kell megállapítani, hogy a kiváló rendezés nagyrésztben törekedett fenti célok megvalósítására úgy a díszletezés, mint részben a világítás terén is. A „János vitéz” előadása színpadtechnikai szempontból különösen a két első felvonásban kifogástalan. A darab átrendezése ötletes, megoldásai tervszerűek.

A darab szereplői közül elsősorban **Háromy Imrét** illeti az elismerés, aki bensőséges, elmélyült művészettel tette élményszerűvé a debreceniek számára Jancsi alakját. Hatalmas és színes szép hangja, átéléseinek őszintesége olyan értékek, amelyekből csak az őszinte elismerés hangján lehet megemlékezni. **Fenyvesi Éva** Huskájá finom bájjal teltett és sok kedvességgel formált alakítás. **Perényi Sári** mostohája a hagyományok vonalán vezetve is megtalálta az egyéni utat a megérdemelt sikerhez. **Erdész Irén** királykisasszonya színvonalas játékban, énekben egyaránt. A B. U. kedves figuráját **Kompóthy Gyula** vette színpadra s játékban, énekben kifogástalan volt, vitéz **Molnár Iván**, a strázsester, nemcsak jó színész, de kitűnő lovas is. **Kornos Ferenc** remekül formált francia király, az ötletekből soha ki nem fogyó **Rajz János** Bartolójá és **Schmezy Mihály** fizes humorral alakított falu csőze sok-sok kedves perccel szerzett a közönségnek.

Külön meg kell emlíkezni a látványos szép lovasfelvonulásról, valamint a harmadik felvonás mutatós táncáról. Az

Csokonai Színház

Kedden este C) bérletben

Badacsonyi kéknyelű

Vidám, friss muzsikájú operett.
KOLLÁR LIVIA és v. MOLNÁR IVÁN első fellépésével.

Az esti előadások kezdete

7 órákor
vége az előtétítés előtt!

Széles körűen ismert Baloni Ötös karnagy látta el és gondos körültekintéssel igyekezett egybefoglalni a színpadot és zenekart. Kívánatos lett volna erre az előadásra a zenekart és a kórust jelentősen kibővíteni a szabadtéri méreteihez szabott arányossággal.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR

A HONVÉDEINKNEK TÉLI RUHÁT akciójává rendezte Belezna Unger István esztendőnk előadását, mely egy-

ben U. Kovács Terus első fellépte lesz az új szezonban. A „Gyergyói bál” került előadásra, a régi kedvencek mellett egész sereg új szereplővel.

A LEGNAGYOBB PRÓZAI SIKER került bemutatásra a héten a Csokonai Színházban. Harsányi Zsolt darabját, „A bolond Ásvayné” c. színművet adja elő a társulat pénteken, főszerepekben Moóry Lucyvel, Almássyval, Zách Jánossal, Márky Gézával.

Magyar női küldöttség Helsinkiben

Helsinki, szept. 14. (MTI): A Helsinkiben tartózkodó magyar női küldöttség szombaton a repülőtérről a Searahouneszállóba mentek, ahol a Lotta Svard szervezet elnöksége villásreggelit adott tiszteletükre.

A villásreggelin Fanny Laukunen tábornok asszony, a Lotta Svard elnöknője, meleg szavakkal üdvözölte a magyar vendégeket. Az üdvözlésre Keresztes Fischer Ferencné válaszolt. Délután féltkor a Lotta Svard szervezet elnöksége a magyar hölgyvendégek tiszteletére téát adott.

A tea után este 20 órákor a Savoyaszálló dísztermében Malmberg tábornok az önkéntes véderő főparancsnoka adott

estebédet a magyar küldöttség tiszteletére.

Az estében Vinonen vezérőrnagy üdvözölte a vendégeket, a finn honvédelmi szervezet nevében. A beszédre válaszolt Keresztes Fischer Ferencné. Kifejezte azt a reményét, hogy a mostani háború az eddigénél is szorosabbra fűzi a magyar—finn kapcsolatokat.

A magyar női küldöttség tagjai vasárnap délelőtt a hősök temetőjében magyar nemzetiszínnal szalaggal díszített koszorút helyeztek el. A koszorú szalagján a következő felírás volt: A magyar női a finn hősöknek.

Két magyar nő holttestét találták meg Temesvár közelében egy kútban

Temesvár, szept. 14. Jánosföld határában elterülő mezőn levő kútban két oszlásnak indult női holttestet találtak. A két nő keze össze volt kötözve és a hatóságok embelei úgy hiszik, hogy bizonyára az anya és leánya esett áldozat-

tul a bűnténynek. Két magyar nőről van szó, akik át akartak menni a határon, de útközben megtámadták, kirabolták és a kútba dobták őket. A gyilkos után széleskörű nyomozás indult.

Erzsébet királyné halála és Ady

Sokan és sokat írtak már Adyról. Az ő dús, rendkívüli eseményekkel terhelt, korán enyészethe hanyatló életéről, de arról, a nagyszerű magyaros lovagiaságát, forró lelkiületét bizonyító eseményről, amiben magam is részes voltam és amelynek megindítója, vezére és végrehajtója ő volt, még sehol sem olvastam.

Kissé nehéz a feladat róla, a költők királyáról írni. Irni úgy, hogy ezek a sorok méltók legyenek Hozzá. Megpróbálom mégis, hogy azt a 20 éves korában történt, drága, szomorúan szép eseményt felidőzzem.

Régei volt. Most 44 esztendeje. Debrecenben történt. 1898 szeptember 10-ét írtak.

A debreceni Kollégium nagydiákjai; teológusok, jogászok, VIII-os gimnázisták ismerkedő estélyre gyűltek össze Törő bácsi vendéglőjében, amelyik ott volt közel az öskollégiumhoz, a Csapó utcán. Szokás volt ez minden iskolai év elején. Az előadások is szeptember 10-én kezdődtek s akkorra besereglett az ifjúság. Hajdú, Bihar és a többi szomszédos vármegyékből. A konviktusú életmezés is 10-én vette kezdetét, ahol ebédt, vacsorát kapott egy pár száz diák. Reggelit? Ettünk, ha volt pénzünk; ha nem volt, néztük a napot. Legtöbbször így volt.

Ady is ott volt velünk. Akkor debreceni jogász volt. Bár inkább a szerkesztőségben jogászokodott és írta a szebbnél szebb, de még nem a későbbi szimbolikus értelmű verseit. Szeretett mulatni, szerelte a bort, de sohasem duhajkodott. Inkább csendesen, hallgatagon, szinte komoran ivott. Dalolni nem szokott, azonban élvezte a szép nótákat, és a cigányzenét. Mintha most is látnám: fejét jobb kezére hajtva ül szóltanul, vagy az öskollégium Darabos utcai sarkán áll, nadrágzsebbe sülyesztett kézzel, szép nagy barna fejtől kissé lehajlva, hosszú fürtje homlokán keresztül szemébe hallott s nézegette a járókelőket.

Nagy társaság volt együtt. Végig ültek az asztalokat. Talán száznál is többen voltunk. Ott voltak az »öreggek«. Jakó János a legjobb súlyemelő, Kovács Laci a legjobb basszus, kegyetlenül erős ember, Szalontai Tóth Pista. (E sorok írója volt az »Árpád« — a diákság első futója). »Jó osztrák katona lesz belőled!« vicceltek a cimborák. Ott volt Jenei Gábor, Gréf Bandi, Birta Pista, Bónos Laci, Papp Gusztáv, Dóczy Jenő, Sallay János stb. stb. Drága jó

diákpajtások, akik közül már több, mint fele az égi kórusban harsogja a szebbnél szebb, vidámabbnál vidámabb diák- és katonanótákat.

Vacsora után voltunk. Megindult az ismerkedés, a víg poharazás. Vigari csenglek-pengtek még a zsebekben a hazulról hozott ezüst forintosok, ott lapultak még a belső zsebben a kékhasú bankók. Vigan dörzsölte a kezét Törő bácsi. Tudta, hogy az ő zsebébe vándorol azoknak jórésze. Jó ételt-italt adott érte és ami fő, olcsón. Hej, de sok tan-díj, kosztépéz maradt ott, meg a »Kis Pipá«-ban, »Arany Csap«-ban, meg a »Balaton«-ban. Sőt elgurult az megszesebb, még a »Csicsogó«-ba és halápi csárdába is.

Hangos lett a jókedv. Folyt a bor, folyt a nóta, húzta a cigány, tetőfokára hágott a fiatalos jókedv. Tizenhatszónkét éves legények voltak ott! Csoda-e, ha nem bírtak a jókedvükkel!

Ady nincs sehol. Ellúnt már régen. Tudtuk hol jár, a szerkesztőségben. Az volt az ő iskolája, az volt az ő otthona, az volt az ő temploma.

A nóta folyik. A kedv mindig jobban pezseg. A nóták vezérei: Kovács Laci a főbasszus és árpádi Tóth Pista az első tenor, akit elneveztek »nótafá«-nak. Tudott vagy 400 nótát. Ezt a sok szép nótát szülőföldjéről hozta, ahol a nagy árpádi-erdőkben Arany János is bujdosott a 49-i katasztrófa után.

Tizenegy óra felé járt az idő. Egyszer csak betoppán Ady Endre. Látszik az arcán, hogy valami rendkívüli dolog üzi-hajtja. Megáll a mulatozók között s szomorúságtól fátyolozott, de határozott hangon szól:

— Fiúk, legyen vége a mulatságnak. Ma gyász illik hozzánk, nem hangos jókedv. Most érkezett a szomorú hír, hogy királynénkat, Erzsébetét, a legszentebb és lebanatosabb anyát Genfben egy elvetemedett orgyilkos megölte.

Hangja majdnem zokogásba full, de leküzdve kitörő könnyeit, folytatja:

— Gyertek velem, zárassunk be minden mulatóhelyet!

Egyszerre vége a zajnak, mulatozásnak. A diáksereg néma csendben felállt és követte Adyt. Minden vendégelőbe, kávéházba bementünk, Ady az élen és hazaküldték a mulatozó-szórakozó embereket. Az ő felszólítására egy hang nélkül, csendben oszlottak fel a társaságok és indultak hazafelé. Egy óra múlva mély csend volt az egész városban. Mintha kihalt volna a nagy alföldi metropolis.

Az éj fekete kártyája borult városokra, fatukra, az egész országra. A csillagok, mint koporsószegek ragyogtak a fekete éjszakában.

Az éjszaka mélységes csendjében egy árva nép zokogása hallatszott.

Valahol egy szerkesztői szoba sötét szögletében bús nagy fejtét kezére hajtva, vele zokogott Ady... Tóth István.

Mától kezdve változik a textilárak haszonkulcsa

A Kereskedelmi és Iparkamara fontos értesítéseket küldött szét a kereskedő társulatoknak és egyesületeknek. Ma, szeptember 15-től kezdve lép ugyanis érvénybe az a rendelkezés, mely a 130.000—1941-es rendeletben látoit napvilágot. Ez a rendelet foglalta össze az összes eddigieket és a bruttó haszonkulcs tekintetében minden árucikk-vonatkozólag rendelkezett. A közelításiügyi miniszter 88.200—1942-es rendeletével a legfontosabb és legnagyobb tömegben fogyasztott textilcikkeknél, bármilyen nyersanyagból készültek is, az 50 centiméter és ennél szélesebb szöveteknél és szövött kendőknél a haszonkulcsot leszállította a nagykereskedők-nél 1 és 2 százalékkal, a kiskereskedői haszonkulcsot pedig 3 és 4 százalékkal. A kötött és kötött-szövött áruknál a haszonkulcsleszállítás 2 százalékos.

A rendelet végrehajtási utasításának rendelkező része értelmében a mai naptól, szeptember 15-től kezdve alacsonyabb áron kell a rendeletben felsorolt textilárakat eladni. Ez a leszállítás azokra az árukra vonatkozik, melyek régebbi beszerzésűek, mert a rendelet megjelenése óta érkezett árucikkeknél már a gyárak megfelelő csökkentést léptettek életbe. Az augusztus 18 előtt beszerzett és raktáron levő árukat kell tehát a kereskedőknek átszámítani és általában 2—4 százalékkal az árukat leszállítani.

A miniszter közölte a Kereskedelmi és Iparkamarával, hogy a textilrendeletben, mely sok cikket tartalmaz, a beszállítón túlmenően *árszabályozó rendelkezés is van.* Az egy színnel nyomott pamut, műselyemanyagok és ezek keverékei vagy ezek pótlására szolgáló méterár után 3.50 pengő beszerzési árúg 15 százalékos haszon számítható fel, a 3.50 pengőn felüli áruknál pedig 25 százalékos.

Rendcsinálás Boszniában

Berlin, szept. 14. (NTI) A boszniai területen tervszerűen haladnak a tisztogató műveletek. Az elmúlt héten újabb terület zárult le Brodtól délre. A műveletek során 800 banditát agyonlőttek. Az egyes banditák kísérleteit, hogy rombolásokat hajtsanak végre vasútvonalakon és az ellátás szempontjából fontos más berendezésekben, idejében felismerték és megfűsítették. Magányos tanyák, vagy egyes munkáscsoportok ellen intézett néhány helyi támadástól tekintve nyugalom uralkodik. Sok fosztogatót a lakosság segítségével fogtak el és agyonlőttek. (MTI)

A titokzatos Atlantis

Atlantisról, erről a monda szerint tengerbe süllyedt világgrszről évtizedekig tartó kutatás után hatalmas átfogó munkát adott ki Marius Frandsen dán mérnök. Szerinte az sem lehetetlen, hogy az elsüllyedt földrészt újra felmerülhet.

Az Atlantis kultúrája — fejlegeli a szerző — az eddig ismert legrégebbi kultúrák közül, az egyiptomi, főniciai és babiloni öse volt, de azoknál sokkal nagyobb fejlettséget ért el. Az Atlantisban élő emberek vitték szét a műveltséget hajóútjaikon, nem csupán a Földközi tenger környékére, hanem a mai Amerika területére is, az inkákhoz.

A szerző azt állítja, hogy az Azori szigetek az Atlantis maradványai. Az elsüllyedés időpontját 47.000 évvel ezelőttre teszi.

A pápa magánkihallgatáson fogadta Pietro Mascagni, a híres olasz zeneszerzőt és unokahúgát, aki mint ismeretes csodálatos módon felépült gyógythatatlannak hitt betegségből.

Beszámolnak élményeikről a nyári napközi otthonok vezetői

Beszélgetés a Dóczy Liceum III. osztályos növendékeivel.

Ezeken a napokon lehet tölteni egy vakációt. Van, aki csak szórakozásokra, pihenésre, erőtöltésre használta fel a nyári napokat, s van, aki azokba is belevette a munkát, a mindennapi kötelességteljesítést. Ez utóbbi típushoz tartozik a Dóczy Tanítónőképző Intézet nagyon sok növendéke, akik az ország különböző helyein napközi gyermekotthonok vezetését vállalták. Alkalmunk volt beszélni a III. liceum növendékeivel, akik közül hatan, névszerint: Boros Edit, Czeglédi Éva, Enyedi Mária, Pathó Aranka, Székely Piroska és Tóth Piroska vettek részt ebben a szép, de nehéz munkában.

Boros Edit: — Én Józsaára, a Hadházy-telepre kerültem. Eleinte nehéz helyzetem volt, mert a lakosság elleneszenvel fogadtak. Az előző években rossz tapasztalataik voltak s azt hitték, én is verni fogom a gyerekeket. Azonban nagyon hamar összebarátkoztunk, s nemcsak a kicsiknek, de a szülőknek is megjött a bizalmuk. A tisztaság körül súlyos bajok voltak. A leggyökerebb megoldást választottam és saját magam hoztam rendbe a gyerekek haját, ruháit. Minden reggel megfürdettük őket, ezután jött a reggeli, majd az egész napos foglalkozás, játék, közben ebéd, este vacsora.

Kedves észrevételeim voltak. Nagyon szegény az ottani nép, s jól esett látni, hogy a nagyobb testvérek mégis mindenüket a kisebbeknek adták volna, annyira szerették, védelmezték őket. Engem is megszerettek a gyerekek. A szoknyám bizony mindig piszkos lett a maszatos kezekről. Egyik reggel viharos, menydörgéses időre ébredtünk, azt hittem, egy gyerek sem lesz az otthonban. Annál nagyobb volt a meglepetésem, mikor a kicsik elmondták, hogy megszöktek hazulról, csakhogy eljöhessenek.

A koszt nagyszerű volt, átlag 3 kilót híztak a gyerekek. De volt is étvágyuk! Volt olyan, aki 5-6 tányér ételt is megevett. A zöldsézelékekre nagy gondot fordítottunk.

Megmondtam a gyermekeknek, hogy nem szabad ajándékot hozni és ennek ellenére annyi volt a gyümölcsöm, hogy nem bírtam elfogyasztani. A virágot, gyümölcsöt mindig a családban legidősebb gyermek hozta, mintha tudták volna, hogy tőle esik a legjobban.

Czeglédi Éva: — Szilágy megyében, Krasznahorvátom voltam. A lakosság fele magyar, fele román, s az otthonban felváltva foglalkoztam a magyar és román gyerekekkel. A kicsik ugyanis önmaguktól két külön csapatra oszlottak, nem játszottak együtt, nem szerették egymást. Örömmel láttam, hogy a szülők mennyire belenevelték gyermekeikbe a magyar öntudatot.

Enyedi Margit: — Kolozsvár mellett, Kideben vezettem napközi gyermekotthont. A községet köröskörül román falvak veszik körül, az én gyermekeim között azonban egyetlen oláh sem volt. A nagy tejhány miatt csak a legszegényebb gyermekek kaptak reggelit és vacsorát, ebédet azonban mindenki. A gyerekek először nem akarták megenni a főzeléket, mert a legtöbbjét egyáltalán nem ismerték. Csak a burgonyát, ahogy őt nevezzük „pityókát” kedvelték. Sok kicsit meg kellett etetni és közben mesélni neki, amíg meg nem jött az étvágya.

Nagy kézügyességet vettem észre a gyerekeknél, különösen a fiúknál. Eső után az volt a kedvenc időtöltésük, hogy agyagból különböző állatokat, szerkeket, puskát formáltak. A lányok a papírkézimunkáknak örültek.

Kétszer falu-délutánt rendeztünk, ami a jelenlévőknek nagy élményt nyújtott, hiszen gyermekeik tudásában gyönyörködhetek. Mikor eljöttem, emléke szalmából fonott táskát és szép vászon törülközőt kaptam. Azt mondták, tegyem el „stafirungba.”

Pathó Aranka: — Baranya megyében, Kátóly községben töltöttem a nyarat. Egyetlen magyar család lakik itt, én náluk kaptam szállást. A lakosság fele sváb, fele pedig horvát. Örömmel tapasztaltam, hogy a horvátok teljesen magyarul tartják magukat, s a két éves gyermekektől kezdve mindenki tud magyarul beszélni. Sajnos, azonban nagyon kevés gyermek van, mert az egyike a divat.

A gyermekek eleinte nagyon rendetlenek, neveletlenek voltak. Nem csoda, két éve nem volt a községben tanító! Nehéz munkát adott, míg megtanítottam őket, hogy köszönni illik, ha bemegyünk valahova, s hogy nem illik tegezni a tanító nént. A szülők azzal hozták hozzám az apróságokat, hogy: „csak üsse, csépelje őket kisasszony, mint a répát!” Jó szóval szeretettel töltöttem el, s mikor látogatókat kaptam — ami nagyon gyakran megtörtént — nem győztek esodálkozni az eredményen. Azt mondták, hogy két hónap alatt többet tanultak a gyerekek, mint az elmúlt két év alatt összesen. István király napján előadást rendeztem a faluban, ahol ismerttettem a napközi otthonok célját.

Mindenáron meg akartak választani tanítónőjükknek, s mikor mondtam, hogy ez ne lehet, azt kérték, maradjak még egy hónapig. Ha nem fizet az állam, fizet a község! Jól esett hallani, hogy csak magyar tanítót akarnak, amit azóta már meg is kaptak. Azzal bücsültünk, hogy a képeztő után véglegesen visszavárnánk.

Székely Piroska: — A szilágy megyei Marvareceel volt az állomáshelyem. A faluban nagyon meglátszott a hosszú román uralom hatása, különösen a nép erkölcsi életében. Ma is divat a lányszökötés azokban az esetekben, ha a szülők ellenzik a házasságkötést. A gyermekeket nehezen lehetett összevívni a napközi otthonba, de aztán mégis sikerült az anyákat meggyőzni jószándékunkról. A végén annyira jól ment minden, hogy nemcsak bemutató előadást, hanem még bált is rendeztünk.

Tóth Piroska: — Erdély egyik nagyon szép helyén, Szilágy megyében, Bogdándon vezettem napközi otthont. Bogdánd magyar sziget a román gyűrűben, s a benne lakók tökéletesen megőrizték magyarságukat. — Felőttek, gyermekek egyaránt gyönyörű népi-szövegekben jártak, nemcsak ünnepnapokon, hanem hétköznap is. Érdekes tapasztalatom volt, hogy a kertekben sehol nem láttam zöldségféléket. A két hónapos tanítás azonban mégis csak használt, s lassanként kezdtek változatosabban táplálkozni a faluslak. Addig csak a „malé”, „pityóka”, kenyérszalonna járt.

Csodálatos az ottani gyermekek zenei tehetsége. A vezetésem alatt állók közül is nem egy 8-9 éves gyermek akadt, aki már nótát komponált. Nem volt szükség arra, hogy én tanítsak nekik eredeti magyar népdalokat, sokkal többet tanultam én magam tőlük. Nagyon sok gyermek van a faluban, minden családban 7-8. Sajnos azonban nagy a gyermekhalandóság is.

A lányszökötés itt is divatban volt, különösen régebben. A szülői háztól megszökött hajadonnak azonban kötelessége volt a templomban minden vasárnap a „szégyenpadban” ülni, majd egy hónap múlva „ekléziást követnie”, ami azt jelentette, hogy pap feloldotta bűnéj alól. Csak azután esküdhettek meg a fiatalok.

Érdekes volt az is, hogy az aszazonyok itt állandóan fejkenőben jártak, s ezt a szokást rendkívül komolyan vették. Némcsak az utcára költöttek kendőt, hanem otthon is mindig viseltek, sőt véleményük szerint úgy illene, hogy még alvás közben is legyen köve az asszony fején. Ennek az egészségtelen szokásnak meg is volt a következménye, meglepően sok ritkahajú, kopaszodó, sőt egy kopasz asszonyt is láttam.

A gyermekekkel való foglalkozás számomra azért volt itt kétszeresen kedves, mert bennük is felfedeztem a szívós, kitartó, meg nem alkuvó magyarságot, mint a felnőttekben.

A csengő éles berregése szakítja meg beszélgetésünket. Vége a „hosszú-tízperc”-nek, sietni kell órára. Tanulni kell ismét egy hosszú éven át, hogy a következő nyáron, még nagyobb felkészültséggel induljanak el a lányok felelősségteljes munkájuk felé, melyet az idén anyai lelkesedéssel, türelemmel és szeretettel végeztek, s amely a jövőben még nagyobb feladatokat róhat rájuk.

DEBRECZEN 5. OLDAL
1942 IX. 15.

Dr Haendel Vilmos első rektori doktoravató beszéde

„A kötelességteljesítés parancsát tartom az egész állampolgári nevelés sarkpontjának”

Az új tanév első doktoravató közgyűlésén tegnap délelőtt négy új doktort avatott az egyetem új tanácsa, dr Haendel Vilmos rektor, dr Makkai Sándor, dr Szentpéteri Kun Béla, dr Went Lstván és dr Szabó Dezső dékánok. Kövics György (cum laude), Jóna László és Széll György jogtudományi doktorok lettek, Natkó Gyulát az államtudományok doktorává avaták.

Az avatási szertartás után dr Haendel Vilmos rektor mondotta el rektori avató beszédét a következőkben.

— Az idősebb Cato, Cato Maior minden beszédét, akármiről is beszélt, egyetlen mondással fejezte be: „Ceterum censeo Carthaginem esse delendam.” Ugyanezt, amit így Cato mondott valamikor, fogom én ebben az évben sokszor és sokféle változatban a kötelességteljesítésről mondani. Mert a kötelességteljesítés parancsát tartom az egész pedagógiai nevelés sarkpontjának. Ha az ifjúság kötelességét mindig híven teljesíti, nemcsak akkor,

amikor az egyetlen falai között, az Alma Mater kebelében tartózkodik, hanem később is, akkor annak az országának jobb lesz.

— A világ legnagyobb tengernagya, Nelson, 1805 október 21-én reggel 9 órakor, amikor a spanyol és francia ellenséges flotta feltűnt a láthatáron, zászlójelekkel jelezte azt, mi az ő felfogása: „Angolország elvárja, hogy minden ember kötelességét teljesítse.”

— A világ legnagyobb filozófusa, Kant Immanuel, körülbelül ugyanabban az időben — 1804-ben halt meg — a maga kategorikus imperatívuszában ugyanezt hirdette nemcsak a filozófusok, de az egész világnak és tagadhatatlan, hogy a kötelességteljesítés szelleme annyira általánossá talán sehol nem vált, mint Kant hazájában, Németországban.

— Doktor Urak, Fiala Barátain! Ha kimentek az életbe, gondoljatok arra, hogy kötelességeket híven teljesítsétek mindhalálig!

Közellátási, rendészeti és közlekedési kérdések a vármegyei közigazgatási bizottság előtt

Hajdú vármegye közigazgatási bizottsága Rásó István alispán elnöksével tartotta meg havi ülését.

Dr Uzonyi Barna főjegyző ismertette az alispáni jelentést, mely közellátási és közbiztonsági kérdésekkel is foglalkozik. Eppen ezekben a vonatkozásokban szólalt fel Ludány Miklós és dr Benkő Géza országgyűlési képviselő. — Intézkedéseket kértek a mezel lopások elszaporodása ellen. Sok kárt okoznak a tolvajok, akik főleg a tengerit dézsmálják meg.

Ugyancsak az alispáni jelentéshez szólott dr Uzonyi György országgyűlési képviselő és azt kérte, javíttassák meg a Debrecen—Hajdúnánás közti vonatjáratokat olyan módon, hogy a diákok

és munkások élvezhessék a vonat összeköttetés előnyeit.

A felszólalásokra Rásó István alispán azonnal válaszolt. A megye közellátási mindenképpen szemelőtt tartja. Az évi zsír szükséglet biztosítására minden intézkedést megtett. Ami a csendőrsők számának szaporítását illeti, ezt maga is kívánatosnak tartja. A megfelelő megterheséket illetékes helyre elküldte. A vonatösszeköttetés javítása érdekében a MÁV üzemigazgatósággal érintkezésbe lép és kéri, hogy úgy módosítsák a menetrendet, ahogy a diákok és munkások közlekedési rendje kívánatosá teszi.

Az alispán jelentését egyébként egyhangulag tudomásul vették.

Zsarolási ügy lett a feleltárs által elvitt 7 zsák burgonyából

Andorkó László bősörményi hentessegédnek a határban bérelt földjéről eltűnt hét mázsányi burgonya, mintegy 300 pengő értékben. Megtette a fejjelentést ismeretlen tolvaj ellen, néhány nap múlva azonban meghallotta, hogy a krumplít Ungvári József nevű volt feleltársa ásta fel és szállította el, akitől előbb közösen bérelték a földet, később azonban elszámoltak és az az Andorkó tulajdona maradt.

Akadott egy közvetítő, aki azt mondta, hogy egyezzenek ki az ügyben, Ungvári fizessen Andorkónak 1000 pengőt, ennek ellenében az vonja vissza a fejjelentést. Az 1000 pengőből az Jelmés közvetítő kapott volna 500-at, a többi pedig a károsult maradt. Erről szabá-

lyos írást csináltak két tanu aláírásával. Az ügyet azonban megtudta a vizsgálólat.

Ungvári József 29 éves hentessegéd, bősörményi lakos beismerte, hogy elvitte a hét zsák burgonyát és azt 23 fillérjével kilónként el is adta. A kifejezést is beismerte, azonban a péna kifizetésére nem került sor. A csendőrség Andorkóval szemben zsarolás kísérlete, Ungvári ellen pedig lopás miatt folytatja a vizsgálatot.

— Szerelmű bánta miatt felakasztotta magát az ököristálló gerendájára Korom József 22 éves magyarhomorogi gazdálkodó. Mire rátaláltak, már meghalt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Iskolatáskák Retikülök
Pénztárcák
Tóthfalussy szaküzletéből
Piac-utca 40. Piac-utca 16.

Remek küzdelmekkel fejeződött be a DEAC tenisversenye

A DEAC tenisversenyének harmadik napja pompás küzdelmeket hozott. Nagy érdeklődés kísérte mindhárom napon a versenyt, melynek megrendezéséért minden elismerést megérdemelnének annak megszervezői. A vasárnapi versenyek az alábbi eredményeket hozták:

Férfi egyes nyílt Lossonezy NyLTC—Csongár DEAC 7:5 6:2. Maday aBTVC—Sarkady Kesztyüs DEAC 6:0 7:5. Elődöntők Orosz SzTK—Lossonezy NyLTC 6:8 6:4 6:4. Váradi—Brenner NyLTC—Madai BTVC 6:4 6:3. Döntők: Váradi—Brenner—Orosz 6:3 1:6 6:4 10:8. Végeredmény: 1. Váradi—Brenner NyLTC. 2. Orosz SzTK.

Női egyes nyílt, döntő: Liszka NSC—Darkó DEAC 7:9 6:1 6:3. Végeredmény 1. Liszka NSC. 2. Darkó DEAC. Férfi páros, nyílt: Döntőben Orosz SzTK—Csongár DEAC—Váradi—Brenner NyLTC—Lossonezy NyLTC 6:4 5:7 6:4 6:3. Végeredményben első az Orosz—Csongár pár, második a Váradi—Brenner—Lossonezy-pár.

Női páros, nyílt: Liszka—Tankovits—Radvánszky, Uray 6:2 6:8 6:2. Döntőben Liszka—Tankovits—Darkó—Papp. Játék nélkül nyerte tehát első a Liszka—Tankovits-pár. Vegyespáros, nyílt: Elődöntőben Lossonezy—Radvánszky—Orosz, Papp játék nélkül győzött a Lossonezy—Radvánszky pár. Váradi—Brenner, Darkó—Radvánszky—Uray 6:2 4:6 6:3. A döntőt később fogják lejátszani.

Férfi egyes, kizárásos: Arday DEAC—Sarkady Kesztyüs DEAC 6:4 6:1. Radvánszky NyLTC—Cserecsy DEAC 6:2 6:1. Csongár DEAC—Zempléni DEAC 6:1 6:0. Elődöntők: Arday—Radvánszky 6:4 7:5. Csongár—Dr. Czomor 6:2 6:3. Döntőben: Csongár DEAC—Arday 6:3 8:6. Végeredményben első Csongár DEAC, második Arday DEAC. A fiatal Arday szép játéka, nagyszerű eredményei egyik meglepetése a versenyeknek. Nagyszerűen játszott az Orosz—Csongár-pár a férfipárosban és nagy fejlődést mutat Orosz játéka.

Női egyes, kizárásos elődöntőben: Uray NyLTC—Kiss DEAC 6:1 1:6 6:1. Szerdahelyiné—Papp Jutka DEAC játéknélküli nyert. Döntőben Uray—Szerdahelyiné 8:6 6:2. Első Uray, második Szerdahelyiné.

Férfi páros, kizárásos: Paál NSC, Arday DEAC—Csongár DEAC, Maday PTVC 6:1 2:6 6:3. Döntőben Lossonezy NyLTC—Monoky DEAC—Páll—Arday 6:1 7:5. Végeredményben első a Lossonezy—Monoky-pár, második a Páll—Arday-pár.

Hírségi fiú egyes, elődöntőben: Leövey DEAC—Horváth DEAC 10:8 5:2. Hágér UAC—Cziczai UAC 6:1 6:4. Döntőben Hágér—Leövey 6:3 6:4. Első lett Hágér UAC második Leövey DEAC. A két tehetséges fiatal játékos nagy ígéret.

Hírségi páros döntőben: Hágér—Cziczai—Leövey—Horváth 6:1 6:0.

A mérkőzés mintaszervi rendezése Kardhorád Sándor, Monoky Béla és Cserecsy József érdeme.

Városi építkezésre beérkezett ajánlatok

A fűtőszobai legelőn építendő kis épület és pásztorlakásra beérkezett 12 ajánlatot tegnap délelőli bontották fel Steiber József műszaki írszt elnöklésével. Az ajánlatok a következők: Katona Ferenc föld, kőműves és elhelyező munkára 14.996 P, Hevesi István 15.638 P, Balla Lajos 17.578 P. Asztalos, üveges stb. munkákra Ábel László asztalosmester 1936 P, Szalai József 2404 P. Ácsmunkára: Fekete Lajos 11.097 P, Gellő Imre 41.636 P. III azért van olyan nagy különbség, mert Fekete tévesen 1400 méternyi kerítésre tett ajánlatot. Kőműves munkára Tóth Ferenc 19.237 P, Mezei Béla kőművesmunkára 19.538 P és ácsmunkára 12.237 pengős ajánlatot tett. Szathmáry Ferenc bádógosmunkára 261 pengős, Rácz Lajos ácsmunkára 11.879 pengős ajánlatot pályázott.

A beérkezett ajánlatokat a számvevőség összehasonlítja és átszámítás után a műszaki igazgatályhoz küldi meg, ahonnan javaslatot terjesztenek a kisgyűlés elé.

Harcoló honvédeinknek téliruhaneműket 22-ig még elfogad a városi levéltár

Nemcsak Debrecenből, hanem a téli ruhagyűjtés címén hozzátartozó harmadik községből is állandóan érkeznek utólagos ruha- és egyéb adományok Oroszországban harcoló honvédek számára. Természetesen ez nem lehet a végtelenségig. A honvédelmi miniszter rendelete értelmében 8-án le kellett zárni és a nagybizottság le is zárta a gyűjtést. Tekintettel azonban arra, hogy utólagos adományokat a fővárosban is elfogadnak, Csobán Endre főlevéltáros, mint a nagybizottság elnöke, úgy intézkedett, hogy az utólagos adományokat a városi levéltár mint hivatalos hatóság fogadja és számolja el felelősség mellett az ő közvetlen felügyelete alatt. Nem szabad megakadályozni ugyanis, hogy azok az értékes holmik, amelyeket utólag

hoznak be, ne jussanak el azokhoz, akiknek az adományozók szánták. Pl. csak tegnap rendkívüli értékes szőrme, bundák és bőrök érkeztek Hajdúmáti közszélgől, Debrecenből pedig szintén értékes ruhaneműk és több mint ezerszáz pengő készpénz.

Azokban úgy ruha, mint egyéb adományt csak folyó hó 22-én déli 12 óráig fogad el a városi levéltár (földszint 6., az udvarban balra).

Azokat az úrhölgyeket, akik a behozott pamutból különböző ruhaneműk készítését vállalták, arra kéri Csobán Endre főlevéltáros, hogy a kötött holmikát még a fentebb jelzett határidő lejártá előtt legyenek szívesek beszélni a levéltárba lajstromba vétel végett.

Nagyszerű hangverseny a hadikórházban

Derék sebesült honvéd hőseink szórakoztatásának igen szép példáját láttuk vasárnap délután a Kollégium és református főgimnázium udvarán, ahol a MÁV Egyetértés kiváló ének-kara és a Homokkerti Szent László Egyesület pendolin-zeneakara nyújtott nagyszerű szórakoztató hangversenyt.

A műsort Frimmer Pál vezette be határos szavakkal, megköszönve az üdvözlést, hangoztatva, hogy amit tesznek, azért nem jár köszönet, mert az kötelesség és mindenkor teljes szívvel, meleg szeretettel állnak rendelkezésre sebesült hőseink szórakoztatására. Majd a pendolin-zenekar nyújtott egyórás zenei műsort igen nagy hatással, Pető Gyula karnagy bevezetése és vezénylése mellett. Ez a teljesítmény minden elismerést megérdemel, annál is inkább, mert a zenekar alig néhány hónapja működik és

tagjai csaknem valamennyien 10—12 éves fiúk és lányok. A kifüvő zenekar munkájára érdemes felfigyelni. A MÁV Egyetértés országos hírű férfikórusa magyar dalokat alott első magas művészi színvonalon Szigethy Gyula főiskolai énektanár vezénylése mellett. A zeneszámok között Frimmer Pál mondott el néhány katonai epizódot, nagy derűtséget kelve a józsi történetek szellemes előadásával.

A sebesült honvédek háltisan fogadták a szép műsort, köszönetet mondva a szórakoztatásért. Minden elismerést megérdemelnék illetékesek, akik ilyen nagyszerű módon gondoskodnak honvédeink szórakoztatásáról, szervezik ezeket a szép műsoros délutánokat. Értelmissük szerint rendszeresen fogják sebesült honvédeink szórakoztatását szolgáló hasonló műsoros előadásokat.

Belehalt sérülésébe az adósa által leszúrt debreceni házfelügyelő

A múlt héten kedden éjszaka Ambrus Sándor 47 éves házfelügyelő, Arany János utca 1. szám alatti lakost súlyos sérüléssel életveszélyes állapotban szállították a sebészeti klinikára. Ambrust az adósa szúrta te egy mellékutában. A szerencsétlen embernek a beleit is megsérülték a szúrások következtében.

A debreceni rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot és megállapította, hogy Tripszó Gyula szentpéterszegi lakos követte el a véres támadást. Tripszó kihallgatása során elmondta, hogy 10 pengővel tartozott Ambrusnak, aki kedden este behívta egy mellékutába és követte tőle, hogy adja meg pénzt. Tripszó kijelentette, hogy most nem áll módjában megadni tartozását, mire Ambrus heves szavakkal támadt rá. A veszekedés tetlegességgé fajult és ennek során rántott kést Tripszó és szúrta meg Ambrust.

A sebészeti klinikára szállított Ambrus Sándoron nyomban műtétet hajtottak végre és mindent elkövettek az orvosok megmentése érdekében. A szerencsétlen ember sérülése azonban olyan súlyos volt, hogy minden kísérlet hasztalannak bizonyult és vasárnap éjszaka belehalt sérüléseibe.

A vizsgálat megállapította, hogy Ambrus és Tripszó a múlt héten kedden a Homokkerten együtt mulattak és kughztak. Távozás előtt adta át Ambrus Tripszónak a tízpengőt, aki ebből kifizette mindkettőjük tartozását, majd a visszajáró öt pengőt zsebetette. Aztán megindultak mindketten hazafelé és útközben kezdte Ambrus visszakövetelni a tíz pengőt. Tripszó kijelentette, hogy abból a tartozásukat már kifizette, a tíz

pengőből csak a visszajáró összeg van meg. Ebből keletkezett a halálos kimeneteli szóváltás. Tripszó Gyula ellen folyik az eljárás.

Füsttelen-nap a Szárnyas-kerékben

A Szárnyaskerék agilis elnöksége még augusztus hónap elhatározta, hogy a haretéren küzdő hős katonáink részére augusztus 20—szeptember 10-ig füsttelen napot rendez. A válaszmány egyhangú lelkesedéssel elfogadta az indítványt s dacára, hogy a Szárnyaskerék tagjai a vasutaság kisebb javadalmazású tagjaiból rekrutálódnak, az eredmény mégis várakozáson felül sikerült.

Összegyűlt 19.293 cigarettá, 250 csomag pipadohány, 30 csomag cigarettadohány és 20 csomag cigarettapapír, kb. 519 P értékben. A küldeményt a Vöröskereszt útján fogják az illetékes helyre juttatni. A fardhatatlan gyűjtők lelkesen dolgoztak s a gyűjtésben különösen kitűntek a vonatkísérő segédlistek valamint a nyugdíjas vasutasok asztaltársasága.

Minden dícséret megilleti azokat, akik a nemes cél érdekében fáradoztak, különösen a Szárnyaskerék derék tisztikarát élükön Molnár József elnökkel. A Szárnyaskerék vezetősége minden hazafias megmozdulásban részvesz s erejéhez képest a többi társadalmi egyesületeknek is példát mutat.

Tengeriszállítás közben lecsett a székéről és jobblábszártréást szenvedett Gersényi Imre 14 éves földesi gyerek. Beszállították a sebészeti klinikára.

Anyakönyv. iure

Születések: Némethi János napsz. Pósa u. 56. leány Katalin. Nagy József munkás, Kismarja, fiú József, Orbán Imre munkás, Sárretudvari, leány Piroška. Gyarmati János munkás, Géza u. 8, fiú István. Pelei János gazd. cseléd, Bellegelő 450, leány Róza. Nagyenyedi János MÁV, Vigkedv Mihály u. 27 fiú Zoltán. Ilyés József postaaltiszt, Gulyás u. 7, leány Mária. Tóth Bálint napszamos, Tegez u. 44, fiú Imre. Szilágyi Antal munkás, Bellegelő 150, fiú Bálint. Szabó Imre munkás, Dombostanya 45, leány Juliánna. Csibi Antal kis. szolga, Gazd. Akad. leány Irén. Palugyai Sándor okl. mérnök, Berettyóújfalú, leány Ida. Molnár Lajos MÁV, Balaton u. 14, fiú Tibor. Gyökös Gábor napszamos, Bellegelő 288, fiú Gábor. Vitéz Veszprény István községi jegyző, Hajdúhadház, leány Klára. Kondor Pál kereskedő, Pesti u. 61, fiú Pál. Dr. Pogány Béla törvényszéki bíró, Hatvan u. 17, fiú Béla. Orosz Lajos fogházó, Erzsébet u. 97, leány Katalin. Bodó Lajos napszamos, Sárretudvari, leány Etelka. Berki Károly napszamos, Kaba, leány Róza. Kecskés Péter tanító, Pocsaj, leány Juliánna. Balogh Albert napszamos, Király Ferenc u. 4, leány Eszter.

Eljegyzések: Tóthfalusi Ernő MÁV géplakatossegéd, Német u. 22—Kontor Erzsébet, Dévai u. 21. Chodanics Bazil MÁV kovács, Bálintpár u. 21.—Porcsin Erzsébet, Munkás u. 56.

Házasságkötések: Ilyés Lajos műszaki tiszt, Nagyvárad u. 14—Nagy Margit, Bercsenyi u. 34. Katona István szigorló orvos, Klinika—Galabova Sztetanka, Magoss György-tér 18 C. Kozak József tűzifakereskedő—Kobulej Mária, Budai Ézsaiás u. 2. Fenyvesi Kálmán MÁV, Huszár Gáll u. 36—Iván Jolán Budapest. Zaharenszki Ernő bőripari tiszt, Szepességi u. 26—Mátyás Margit Vigkedv Mihály u. 54. Lakatos József MÁV segédlist, Vigkedv Mihály u. 27—Matolcsi Judit, Werbőczy u. 8. Prokisch József rep. szkvto, repülőter—Madarász Margit, Árva u. 6. Szoboszlai András csendőrmester, Kapács—Rácz Juliánna, Fancsika 21. Forgács András MÁV mozdonyvezető, Kurucz u. 53—Sugger Ilona, Szoboszlói út 21. Sári István hivataloszó, Pallagpuszta—Kára, Ilona, Tetétien, Harsányi Imre csendőrmester, Miskolc—Papp Erzsébet Mátyás király u. 43.

Határozások: Nyíri Lajos ref. 1 hónapos, Pesti u. 4. Ehrenreich Samuel izr. Arany János u. 37. Főrián Eva ref. 2 hónapos, Budapest. Szei József ref. 4 hónapos, Bőszörményi út 85. özv. Horváth Sándorné ref. 77 éves, Tőhötöm u. 25. sz. Pásztor Juliánna ref. 7 hónapos, Szoboszlói dűlő 14. Bodó Margit ref. 4 hónapos, Sebészeti klinika. Vigh Ferenc ref. 81 éves, Délior 29. Szabó József ref. 44 éves, Nagyszalonta u. 15. Anyfal Lajosné rk. 48 éves, Nagyvárad u. 18. Dobozi József ref. 23 hónapos, Tegez u. 64 sz. Kozma Lajos ref. 17 hónapos, Pósa u. 28. özv. Buglyó Ferenc ref. 71 éves, Búsi u. 5. Debreceni Sándorné ref. 67 éves, Bőszörményi út 50. özv. Farkas Andrásné rk. 84 éves, Hajdú-Sámsón. Erdélyi Sándor ref. 67 éves, Erőss Lajos u. 12. Kiss József ref. 83 éves, Kandia u. 5. Mata József ref. 21 éves, Szerep, Antal András ref. 41 éves, Bagamér. Hajdú Gyuláné ref. 41 éves, Biharnagybajom. Seuka Sándorné ref. 61 éves, Vitéz u. 5. Jakab Gizella ref. 28 éves, Dembinszky u. 2. Szabó György ref. 73 éves, Csapó u. 27. Varga Ilona ref. 2 éves, Kishegyesi út. Egri Erzsébet ref. 3 hónapos, Toroczko u. 42. Holba Olga ref. 4 hónapos, Dömsödy u. 36. sz. Nagy Sándor ref. 45 éves, Tözsör u. 6.

Égésügyügyi viszonyok Hajdú megyében

Dr. Gaertner István m. kir. tisztifőorvos jelentést tett Hajdú megye közgazgatási bizottsága ülésén a megyei közegésügyügyi viszonyokról. A múlt hónapban 65 házasságkötés történt, született 371 gyermek, meghalt 268 egyén, a természetes szaporodás ennek folytán 147 lélek. Egy éven belül korban meghalt 92 gyermek, ami az élveszületések 24,7 százalékának felel meg. Gümőkórban 26-an haltak meg, ami 9,7 százalékának felel meg. Hevenyfertőző betegségben 3 ember halt el, ez 1,1 százalék. Nagyobb számban jelentkezett a vörheny, a szamárköhögés és a vérhas. Tífuszban 8 ember betegedett meg, vérhasban 36, vörheny 22, kanyaró 9, szamárköhögés 13, nyílt gümőkór 21, málária 40. Nagyon szép működést fejt ki a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat. A védőnők 4.364 családfogatót és 6.087 szakfogatást végeztek.

Gondos szülőnek

fontos a gyermeke szeme:

Szemorvosi recept után pontosan készít szemüveget szolid árban.

Ungár József látszerész és fotoszaküzlete

Széchenyi-utca 1. szám.

Uj helyiségben vagyunk régi jó minőségeket adunk

Csillag Testvérek

József kir. herceg u. 11. Vigmozi oldal

Debrecenben minden tizedik ember kerékpározik

Az utóbbi időben ismét erősen divatbajlott a biciklizés.

A kerékpár, ez az egyszerűségében is kitűnő közlekedési eszköz, mely a közelmúltban érkezett el feltalálásának 100-ik évfordulójához, az utóbbi időben egyre nagyobb számban tűnik fel az utcákon... Valahogyan a háborús idők velejárója ez, ilyenkor mindig újra és újra divatba jön a bicikli, amihez nem kell benzin, motorkó, nem szükséges semmiféle nehezen és korlátozott mennyiségben beszerezhető anyag...

Száz éves a kerékpár

A kerékpárt mai formájában Philipp Moritz Fischer schweinfurti műszerész találta fel 1842-ben. Természetesen már ezt megelőzően is voltak kísérletek, sőt használtak is kezdetlegesebb konstrukciókat, hiszen a kerékpár története, mint sok más találmányé, voltaképpen az ókorig nyúlik vissza. Már Herodotos állítása szerint az arab postafutárak ilyen fűrészes kétkerekű masinákon haladtak céljuk felé. Lionardo da Vincinél, a középkor ragyogó elméjű polihisztoránál is felvetődött a járógép gondolata, de anélkül, hogy gyakorlati megvalósulást nyert volna. Az első valószínű kísérletet a modernebb értelemben vett kerékpár felé Johann Hautsch nürnbergi kocsigyártó tette meg, ez azonban még négykerekű jármű volt. Létrehozója így sem kerülhette el, hogy ördögökkel való émboraszággal meg ne gyanúsítsák találmánya miatt és menekülni kényyszerült az országból, hogy az inkvizíciót elkerülje. Karl Drais badeni erdőmester viszont 1813-ban már háromkerekű járógépet készített fából. Ezek a gépek azonban csak szakadozott, egyenetlen mozgással voltak csak hajthatók és csak P. M. Fischer gépe volt az első, amelyik a kerékpárforgatvány feltalálása által egyöntetű, folytonos hajtási módot tett lehetővé, tehát mai értelemben vett kerékpárt hozott létre legalább megközelítőleg.

A kerékpárok „anyakönyve” a debreceni rendőrségen

Néhány évvel ezelőtt jött ki a rendelkezés, mely szerint a kerékpárokat nyilvántartják. Ezt elsősorban az elszaporodó kerékpárlapások tették szükségessé. Azóta minden kerékpárnak külön száma van és az adatokat tartalmazó lapokat egy példányban a debreceni rendőrségen őrzik, ahol Nagy Sándor tiszthelyettes a kerékpár nyilvántartási-ügyek vezetője.

Közel 14.000 kerékpárt tartanak nyilván Debrecenben

A nyilvántartások révén könnyen megállapítható, hogy Debrecenben közel 14.000 kerékpár fut. Nagy szám ez, azt jelenti, hogy ebben a városban, melynek 130.000 a lélekszáma, minden tizedik ember kerékpározik. Különösen emelkedett a kerékpárok száma az utóbbi időben. Nagyon sokan, akik azelőtt motorkerékpáron robogtak el, sőt szép számmal az autótulajdonosok közül is áttértek erre az egyszerűbb, de lényegesen olcsóbb közlekedési eszközre, melynek használatát nem nehezítették meg a háborús idők viszontagságai sem...

Kerékpár-temető a Nagyerdőn

Debrecenben nagyon sok a kerékpárlapás... A bűnügyi statisztika lapás számadatai között jelentékeny részt foglal el a biciklitolvajok ellen tett feljelentések száma,

A lopások jelentékeny része a kerékpártulajdonosok könnyelműségének számlájára írható, akik lezáratlanul úton, útfélen otthagyják gépeiket és aztán nagyot néznek, amikor negyedóra múlva visszakerülve csak

Németországban felemelik a hús- és kenyéradagot

Berlin, szept. 14. Illetékes német helyről közlik: Hétfőn este a Wilhelmstrassen újságírók előtt szakértők részéről érdekes részleteket közöltek a német közéletmezési helyzet jövő alakulásáról.

Hivatalosan bejelentették, hogy október 19-től kezdve Németországban felemelik a hús- és kenyéradagokat, amelyek szerint a német lakosság fejenként és hetenként megint 250 kg kenyeret kap. A húsadagot általában 50 grammal

Ifj. gróf Károlyi Gyula temetése

Szentés, szept. 14. A tragikus repülőhalált halt ifjú gróf Károlyi Gyulát hétfőn délután temették el nagy részvét mellett szülőhelyén Nagymágócsón. Ráckeve-ről gépkocsin szállították a holttestet Nagymágócsra, ahol szombaton délután a kegyuri templomban ravatalozták fel.

Vasárnap és hétfőn kezdődtek a zarándoklatok a ravatalhoz. A koporsót valóságos koszorúerdő borította. A temetésen megjelent vitéz Horthy István Kormányzóhelyettes Úr özvegye. A gyászoló család tagjai a templom szen-

hült helyét lelik.

A kerékpárt, illetve annak vázát aztán néhány nap múlva rendszerint megtalálják valamelyik „kerékpártemetőben”. Ennek helye időnként változik, az utóbbi időben a Nagyerdőn van. Itt hagyják hátra előszeretettel a kerékpártolvajok tömegesen a leszerelt gépek alkatrészeit. Ezeket azután beszolgáltatják a megtalálók a rendőrségre, ahol a második emeleten külön szobában levernek a gumitól, dynamótól és más értékes részüktől megfosztott kerékpárvázak. Szentirmay Elemér detektívnél jelentkeznek ezek a károsultak, akik aztán a bemutatott rongcsokban rendszerint felismerik ellopott gépük maradványait.

emelik hetenként. Nehéz és éjjeli munkások számára 100 grammal emelik hetenként. A zsiradagok változatlank maradnak.

Berlini illetékes körökben a német közéletmezési helyzet javulását részben azzal magyarázzák, hogy a megszállt keleti területeken felesleg van mezőgazdasági termékekben, részben pedig azzal, hogy az idei német termés várakozáson felül jó volt. (MTF)

télyében foglaltak helyet. A koporsó mellett a Horthy Miklós Repülőalap repülői álltak díszőrséget.

A temetési szertartást Harza Lajos dr. papai kamarás, az elhunyt nevelője végezte nagy papi segédlettel. A temetési szertartás alatt az Operaház Férfitára gyászadalokat adott elő. Az egyházi szertartás után ifjú Károlyi Gyula gróf holttestét a nagymágócsi kegyuri templom kriptájában helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartás ideje alatt két repülő tiszteletkört írt le.

Tíz év alatt 23.000 halottat temettek el a debreceni Köztemetőben

Tíz esztendővel ezelőtt 1932 májusában nyílt meg a debreceni Köztemető, mely egyike nemcsak Magyarország, hanem Európa legszebb sírkertjeinek. Az utóbbi években azonban a városokban, ahol új temetőket állítanak fel, rendszerint Debrecenbe küldik ki az illetékeseket tanulmányozni a Köztemetőt, hogy annak mintájára állítsák fel az újonnan létesítendő köztemetőt. Így megtudtuk, hogy legutóbb néhány hónappal ezelőtt Pécs városa részéről voltak tanulmányúton egy műszaki bizottság tagjai, akik kijelentették, hogy a pécsi köztemetőt a Debrecenben látottak alapján fogják felállítani...

A köztemetőben az első temetés tíz évvel ezelőtt, 1932 május 26-án volt. Azóta 23.000 halottat helyeztek el itt, ebben a számban azonban benne vannak azok az áthelyezések is, amikor exhumálás után más temetőből temették itt el újra a halottakat. A 23.000 halottból legtöbb a gyermek 9000, férfit 6500-at, nőt 7500-at temettek el egy évtized alatt. A köztemetőben tehát most a város lakosságának mintegy ötöd részét kitevő számban nyugsznak elhaltak.

A Köztemető, melyet a Nagyerdő árnyas, madárdalok lombjai között valóban békét, nyugalmat terjesztő környezetben helyeztek el, eredetileg száz hold területtel nyílt meg. Ez a terület belátható ideig elég is, mert 30 évenként újabb lehet a táblákba temetkezni... Ha mégis kicsinek bizonyulna a temető, úgy az erdőből újabb területek szakíthatók hozzá Pállag irányában...

A debreceni temető más szempontból is egészen sajátosan újszerű a magyarországi temetők között. A táblabeosztása olyan könnyűvé teszi a tájékozódást, hogy bárki idegen városból keresi is a halottját, igen rövid idő alatt megtalálhatja azt. A

Köztemető gondnoki hivatalában, Kegyes Ferenc temetőgondnoknál pontos feljegyzés és temetőterkép van, melynek alapján nyomban megmondják, melyik halott hol fekszik. A sírok számozva vannak a táblákon belül, tehát egész könnyű a tájékozódás... Megtudjuk egyébként, hogy azóta van egy érdekes magyar találmány, Albertfi Istváné, amelyik még könnyebbé teszi a tájékozódást temetőben... Ez utakra és számokra osztja a sírkerteket az utcák és házszámok mintájára, tehát a halottak bírodalmában is rendes utcák és sírszámok vannak... Ennek a szisztemának a bevezetése még távolabbi idő kérdése, viszont bizonyos, hogy a debreceni Köztemető mai rendszere szerint is egészen könnyű a tájékozódás.

A Köztemető gondnokságának felügyelete alatt állanak a bezárt debreceni felekezeti temetők is... Ezek a temetők már több, mint egy évtizede vannak bezárva, csak a családi sírboltokba temetkeznek és nagyon sok halottjukat viszik át évről-évre a Köztemetőbe exhumálás után.

ooxoo

Kasszaútírás elsötétítés idején Budapesten

Budapesten belérés történt az éjszaka, az elsötétítés alatt, a Teréz körút 19. számú házban lévő Kulman Vilmos osztálysorsjáték-főelárúzó üzletben. Az ismeretlen tettesek az irodahelyiségben lévő két kasszát megfúrták. Az egyik páncélszekrényben 6000 pengő volt. A tettesek elmenekültek.

ooxoo

Amsterdam, szept. 14. (NTI): A londoni rádió hétfőn reggel a korai órákban jelentette, hogy az angol tisztek átszervezték az abesszin hadsereget. MTI

Csodás melleket

varázsolunk füzőinkkel és melltartóinkkal

GOLDSTEIN KAROLIN
ceg. Mihlós-utca 5

Az eke munkáját karddal kell biztosítanunk

Báró Bánffy Dániel felavatta a Székelyföld országzászlóját

Lélekemelő ünnepség keretében avatták fel Marosvásárhelyen az országzászlót, a város háza előtti téren. Az ünnepségen báró Bánffy Dániel, földművelési miniszter, Marosvásárhely képviselője is megjelent és avatóbeszédet mondott.

Báró Bánffy Dániel beszéde elején arról szólt, hogy az országzászló minden időben hirdetni fogja a magyarság különbség nélküli összetartozását, egységét, közös akaratát, hitét és erejét. Második évfordulója annak, mondotta Bánffy Dániel, hogy könnyeinkkel áztattuk a mi drága nemzeti lobogónkat, amikor a magyar honvédség vitéz nagybírái Horthy Miklós Kormányzó Urunk parancsára ide bevonult és ismét a magyar állam birtokába vette azt a földet, amely mindig magyar volt és magyar is marad örökké. Már akkor megfogadtuk, hogy ezért a honvédségért minden áldozatra készek leszünk.

Jól tudjuk — folytatta a miniszter, hogy az eke munkáját karddal kezünkben kell biztosítanunk, hiszen a székelység ezer éve állt a keleti Kárpátokon. A hadbavonultak helyett is nekünk kell dolgoznunk, mert a természetben fennakadának beállni nem szabad. Nemzeti kötelesség tehát a több munka és az igények leszállítása minden téren.

Az országzászló jelenti a küldetést a jogot és az erőt. Mi itt ezer éven át áldásos rendet tartottunk fenn, hivatva érezzük magunkat tehát arra, hogy az európai rendben ezt a szerepet méltón megartsuk. Ez az országzászló — fejezte be beszédét Bánffy Dániel, — a magyar becsület és öntudat lobogója. Erdélyi testvéreim fogadjuk meg, hogy ehhez a lobogóhoz hűek maradjunk, ha könnybe, vérbe, verejtékbe kerül is.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megkoszorúzták a székelyföld országzászlóját.

Antal István miniszter a bácskai zászlóavatáson

Vasárnap délelőtt avatták fel a bácskai zászlóavatáson a Kula közűrség országzászlóját. A tízezer lakosú nagyközűrség országzászlóavatás ünnepsége az egész Délvidékre kiterjedő demonstratív jellegű megmozdulás volt. Szólt a bácskai magyarok és németek egymásrautaltságáról.

A magyar zászló felett — mondta többek között, — ezer év óta ott ragyog egy vezérlő csillag, a szentistván európai misszió, a szentistváni államiság hagyatéka. Ez a misszió ma is ugyanaz, mint volt ezer év alatt.

A miniszter ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét: Ereztek bácskai testvéreim a magyar testvériség minden kötelességét és érezték, hogy életetekért, jogotokért, boldogulástokért, magyarságotokért kifejtelt nehéz munkátokban nem vagytok egyedül, nem vagytok elhagyva, mert mögöttetek áll a többi sok-sok millió magyar testvér. A továbbiakban Nagy István képviselő mondott hatásos beszédet, majd a különböző bácskai küldöttségek, köztük több német szervezet küldöttsége is koszorút helyezt a zászló talapzatára s elhelyezte koszorúját a kulai gör. keleti szerb egyház is.

A franciaországi zsidók helyzete

Vichy, szept. 14. A franciaországi zsidók helyzetével kapcsolatban az elmúlt napokban különböző hírek láttak napvilágot. Francia és részben külföldi lapokban most közlik hogy a francia kormány szilárd elhatározása értelmében az 1936 óta bevándorolt valamennyi állampolgárság nélküli zsidót elszállítják az országból. Az eljárás nemcsak azok ellen irányul, — mint korábban közölték — akik fekete kereskedelmet űztek, vagy kormányellenes tevékenységet fejtettek ki, hanem ebbe a kategóriába tartozó valamennyi egyént.

H I R E K

„DEBRECZEN“

Szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérenház). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata szeptember 12-én reggel 8 órától, — 19-én reggel 8 óráig: „Aranyangyal“ Piac u. 50. telefon: 24-53. — „Reménység“ Csapó u. 22. telefon 14-21. „Isteni gondviselés“ Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas“ Hatvan u. 66. telefon: 11-93. szám.

Erdélyi Sándor nyug. hadbíró ezredes halálára

Megfűjták már az őszi sípót.
A falevél már hulldogál.
Aranyos szállong a földre,
Rácsordul szemünk égő könnye:
Jaj! — elvitt tőlünk a halál!

Elment minden dalos madárka,
Rödparás már az őszi lég.
Te is elmentél csöndben, szépen
Az első hűvös őszi éjjelen
Cselnakod biztos révbe ért

Csüdes volt élted, az halálod,
Egyszerű voltál és igaz.
Hívem betöltőd hivatásod
Szeretted nagyon kis családod
S most bánatunkra nincs vigasz.

S míg bolyongunk az őszi kertben,
A szemünk kutat szerető-szét.
Keressük fűszálon, virágon,
A bokrokon s az őszi fákon
Szemed meleg tekintetét.

A kerti padnál meg-megállunk.
Hányszor ültél e fák alatt
Merengve az idők múlásán
Sárga levelek lehullásán,
Vagy tanítgatván kisfiad.

A gyümölcsösbe hátraérve,
Ugy elfogódi a szívem:
Tele terméssel minden fája —
Mégis — a kert ma olyan árva.
Hisz gazdája holtan pihen.

De fia él s viszi a lángot
Tovább, mit apjától kapott.
S a szent lángok az égig érnek,
Világítanak, égnek, élnek —
Fiad van! — hát nem vagy halott!

Plántálva késő unokákba
Örökké él a szellemed.
Beesület, Hűség, Példaképe,
Előttünk áll élted emléke.
S örökké él köztük neved!

Debrecen, 1942. szeptember 11.

Erdélyi Klára.

— **Kinevezés.** A debreceni egyetem rektora vitéz Szilágyi József ref. okl. lelkész, főiskolai képesítési gyakorlatot egyetemi fogalmazógyakorlók kinevezte, intézkedését a kulturálisminiszter jóváhagyta.

— **A Péterfia-utcai egyházközség női köre** első összejövetelét szeptember 15-én, kedden délután 4 órai kezdettel tartja a Kálvin-téri Baltazár-teremben. A kör vezetősége kéri a régi tagokat, hogy az első összejövetelen a munkaprogram megbeszélése céljából ne csak maguk szíveskedjenek megjelenni, hanem arra másokat is hívjanak.

* **Gondoljunk** az értünk harcoló, sübesült katonák szórakozására. Két napon át, 15-én és 16-án a részükre vásárolt regényekből 25 százalék engedményt adunk. A regények 10 fillértől kezdődnek. Kovács hírlapiroda, Piac-u. 59.

— **A szovjetnek kémkedett a svéd királyi testőrgárda két tagja, letartóztatták őket.** Az egyik egy 22 éves diák, a másik egy 25 éves újságíró, akik katonai szolgálatukat a Svea Livgarde, a svéd királyi testőrgárdában teljesítették.

— **Az amerikai Curtis repülőgépgyár** buffalói telepére repülőgépet zuhant és két embert megölt, negyvenkettőt megsebesített. A pilóta ejtőernyővel megmentette életét. (MTI).

Mégmérgezte magát egy fiatalasszony,
mert férje elvesztette szemével

Kun Sándorné szül. Stabnyiczky Anna 30 éves cipész neje, Jókai u. 18. szám alatti lakásán ismeretlen méreggel mérgezte magát. Esméletlen állapottal találták rá a házbeliek és értesítették a mentőket, rendőrséget. A mentők Kunnt a belgyógyászati klinikára szállították, ahol injekciókkal esz-

méletre térítették. Dr. Nagymajtényi rendőrfogalmazó hallgatta ki az életunt fiatalasszonyt, aki elmondta, hogy férje már fél éve betegeskedik, szemével elvesztette, azért kísérelt meg öngyilkosságot, azzal a szerrel akart véget vetni életének, amit férjének orvosától rendelt az orvosok.

— **Hajdúdorognak ünnepe volt vasárnap,** ekkor avatták fel az új görög kat. iskolát. Az ünnepség keretében Dudás Mihály püspök szentmisét pontifikált és szentbeszédet mondott. Az új iskola lesz a kapcsoló, mondotta többek között, amely összefogja a magyar görög katolikusokat, s tanítja hogy magyar szívvel, hittel dolgozzunk a közös célért. — Szép ünnepély követte a szentmisét, amelynek végén a püspök az ifjúsághoz szólott. Ne merje kétségbevonni senki a magyar görög katolikusok magyarságát — hangoztatta — a magyar görögkatolikusok magvait Szent István vetette el. Egyházi ének és a Himmusz fejezte be az iskolaavató ünnepélyt.

— **Elszabadult lovat akart megfogni** a mezőn Takács Julia 20 éves zsadányi lakos. A ló fejbérletén és koponyaalapi törésén, eszméletlenül, életveszélyes állapotban szállították a sebészeti klinikára.

— **Az osztályorszájak húzásán** 5000 pengőt nyert: 372 46523. 4000 pengőt nyert: 48264 12950. 2000 pengőt nyert: 42579 75443. 1000 pengőt nyert: 40427 53715 21928 63906. 800 pengőt nyert: 9866 43574 56064 68152 41910 70905 17802. 600 pengőt nyert: 51070 85025 90491 96678 50581 84772 36175 44272 41803. 500 pengőt nyert: 1614 2368 42328 46883 39202 67183 68159 81349 92635 79059 24033 4909 90908 78856 32895 13058 42242. 300 pengőt nyert: 752 1529 3062 5711 6534 15313 15208 19168 20374 22114 25251 26818 27296 30795 30318 30864 31043 33998 37044 37761 38633 38809 42656 42282 47403 47440 51905 52158 53700 54781 54847 57026 63595 66121 66228 69838 70792 76355 80762 80019 83816 84744 86057 86382 88151 88482 89579 90119 97714 98905 99637 99804 99312.

— **Tessedik Sámuel, a gazdasági szakoktatás úttörő munkásának születése** kétszáz évfordulója alkalmából Békés vármegye és Szarvas nagyközség Szarvason mezőgazdasági emlékkiállítás és vásárt rendezett. A szarvasi öregdiákok szövetsége ugyanekkor leplezte le Tessedik Sámuel szobrát. Raffai Sándor beszédében Tessedik Sámuel mint lelkipásztort, mint közzgazdát, mint a gazdasági szakoktatás megteremtőjét méltatta. Az ünnepi beszédet Czettler Jenő titkos tanácsos mondta és ismertette azokat az eredményeket, amelyek még ma is éreztetik hatásukat. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a Szózat hangzott el, majd Tessedik szobrának megkoszorúzása következett.

— **Újabb nemzetvédelmi keresztet** a hivatalos lap keddi száma közli a nemzetvédelmi keresztrel újabb kitüntetettek terjedelmes névsorát.

— **India partján léggömbzárat** akarnak létesíteni, hogy az ellenséges gépek mélytámadásait megakadályozzák. A léggömbzár kezelőszemélyzetét Londonból küldték Indiába.

— **Uj rend a fábri postacsomag feladásánál.** Mától kezdve a fábri postacsomagok feladása megváltozik. Postacsomagot a fronton küzdő katonáinknak ezentúl csak bélyegjegyes fábri postai levelezőlapok felhasználásával lehet küldeni. Ilyen zöldszínű tábori postai levelezőlapot minden honvéd kap és hazaküldhet. A lapon levő három bélyeggel szeptember, október és november hónapban lehet egy-egy csomagot feladni. A bélyeges tábori postai levelezőlap csak annak a címére adható fel csomag, aki a lapon feladóként szerepel.

— **Elkobozta a törvényszék az árdrágításból eredő tízezer pengőt** a nyíregyházi törvényszék Tóth Ferentől és társaitól 10 ezer pengő elkobzását rendelte el, amely burgonya árdrágításból folyt be. Ezenkívül 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélte őket.

Mától kezdve szabad már libát és kacsát vágni

Hónapokkal ezelőtt kormányrendelet tiltotta meg az idej liba és kacsá levágását. A rendeletnek az volt a célja, hogy előmozdítsa a libászírttermelést és megakadályozza a hizlalatlan, zsírnélküli libák és kacsák piacra dobását.

A rendelet ezeknek az állatoknak a levágását szeptember 15-ig tiltotta meg, így máától kezdve ismét szabad idej libát és kacsát vágni.

— **Négyszázötvenköt éves a sárospataki főiskola.** Vasárnap tartotta a sárospataki főiskola 412-ik évnyitó ünnepélyét. A megnyitó beszédet Tárczy Árpád főigazgató mondta. A tehetségvizsgálatok első nyertesét, akiket hét évvel ezelőtt vettek fel Sárospatakon, most iratkoztak be a nyolcadik osztályba.

— **Bévezették a kötelező munkaszabályt Franciaországban.** Franciaországban törvényrendelet jelent meg, amely lehetővé teszi a kormánynak, hogy minden 17. és 50. év közötti munkaképes francia férfit bizonyos munka elvégzésére kötelezzék. A kötelező munkaszabályt a 21—35. év közötti hajadonokra is vonatkozik. Párisi értesülése szerint Laval miniszterelnök a legközelebbi napokban nyilvánvalóan rádióbeszédében foglalkozik majd az új törvényrendelettel.

— **Svédországban kémkedés miatt letartóztattak egy diákot és egy újságíró.** A letartóztatottak májusban Stockholmban összeköttetésbe léptek egy szovjetorosz alattvalóval.

— **Arzenes liszt mérgezett meg három testvér.** Horváth József pátrohai gazdaember 16 éves Vilmos, 10 éves Miklós és 17 éves István nevű unokáit életveszélyes mérgezési tünetekkel a nyíregyházi kórházba szállította. A mérgező arzenes liszt idező elő.

— **Ott halt hősi halált, ahol az édesapja,** Szabó Károly váci lakos, aki mint szakaszvezető 25 éves korában elesett az orosz arcvonalon Szabó édesapja a mul. világháborúban szintén Oroszországban halt hősi halált és Károly nevű ötödik gyermeke halála után néhány héttel született meg. Az apa és fiú, akik soha nem ismerték egymást, most egymáshoz közel aluszának örök álmukat az orosz harc-téren.

— **Rácz Imre és zenekara hazatért Borszékra és elsőjéji a Gambriusban muzsikál.** Rácz Imre, a közkezdelt debreceni cigányprimás és zenekara a nyár folyamán Borszéken vendégszerrepelet szép sikerrel és általános tetszés mellett, a zenekar most, a szezon elmúltával, hazaérkezett. Október elsőjéjől kezdve Rácz Imre és zenekara esténként a Gambriusban fog muzsikálni.

— **Meghalt Papp József.** Szendrői Papp József dr. ügyvéd, udvari tanácsos, felsőházi tag, egyetemi ny. rk. tanár, a Budapesti Ügyvédi Kamara tiszteletbeli elnöke, az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet elnöke, Pest vármegye tiszteletbeli főügyésze, a Magyar Jogász Egylet alelnöke, a Magyar Erdemrend középkeresztjének és csillagának tulajdonosa, szeptember 13-án, 81 éves korában elhunyt.

* **Vattay tánciskolában** szeptember 23-án diák kolon kezdődik. Kossuth utca 11.

* **Bartalis tánciskolájában** szeptember 29-én táncanfolyam kezdődik. Össztáncok este 8—11 óráig.

Dívatos szép ernyőt

Javítás, áthuzás

Piac u. 77.

az Ernyőszalonból

vegyen

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Az ispotályi egyházközség tanácsulése

Szegénységélyező bizottságot alakított az egyházközség.

Az ispotályi egyházközség vasárnap tanácsulést tartott, melyen az egyházközségi tanácsosok nagy számban jelentek meg. Molnár Ferenc lelkipásztor bibliát olvasott, szívből jövő imát mondott, majd üdvözölte a megjelenteket.

Az adományok bejelentésével kapcsolatban kérte az egyházközségi tanács tagjait, hogy tőlük telhetőleg legyenek segítségére az egyházközségnek s különösen most, a téli hónapok küszöbén adakozzanak.

Ezután az új egyházközségi tanácsosok telték le az esküt. Molnár Ferenc megemlékezett a jelentős tanácsosok, továbbá buzgóságra intvén őket.

Kegyeletes szavakkal parentálták el a nemrég elhunyt egyházközségi tanácsost, Juhos Benjámin, akit igazán hűhő, példás életű reformátusnak ismertek meg. Emlékét jegyzőkönyvben öröklítik meg. Helyére Bacsó József pátrohai tanácsost rendes tanácsosnak választották be.

Molnár lelkipásztor jelentését Birnyai János segédlelkész terjesztette elő. Megemlékezett a jelentős vitéz nagybányai Horthy István hősi haláláról, valamint a fronton küzdő honvédek önfeláldozásáról.

A Missziói Bizottság jelentését Birnyai János terjesztette elő. A jelentés felfo-rolja azokat az ispotályi egyházközséghez tartozó tagokat, akik 1941 január 1-től kezdve csak polgári házasságot kötöttek és egyházat nem. Molnár Ferenc lelkipásztor a jelentéssel kapcsolatban megjegyezte, hogy az egyházi áldásban nem részesedettek közül a legtöbben nem tartoznak az egyházközség rendes családtagjai közé, hanem csak idevélődöttek, akiknek legnagyobb része most városba költözött. Az illmaradottakat többször felkeresték és ezek kéri is házasságukat az egyházi áldást. A jelentésben sok téves adat is van s ezzel kapcsolatban Benyhe Imre igazgató és dr. Szemes Károly kéri, hogy az egyházközség lelkiismeretesebb munkára szólítsa fel a Missziói Bizottságot. Indítványukat a tanács elfogadta.

A jövő évi munkaprogramot terjesztették elő ezután. Terveik vannak véve a rendes isentiszteletek tartásán kívül evangélicizációs előadások; külön foglalkoznak a lánykörrel, a konfirmált és konfirmálandó fokkal, kulturstúdió rendeznek az ispotályi szegények részére, gyermekisteniszteleteket tartanak, a családtogatókat is folytatják. A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség is nagyjelentőségű tevékenységet fog kifejteni.

Az ispotályi szegény gyermekek segélyezésével kapcsolatban Benyhe Imre igazgató kéri az egyházközséget, hogy a múlt évben erre a célra szánt összeget emelje fel. Szegénységélyező bizottság megalakítására is javaslatot tesz.

Balla Kálmán tanító azt ajánlja, hogy a tanítók szegénységélyező munkájába vonják be a nőgyuletet is. Dr. Szemes Károly azt ajánlja, hogy az egyházközség inkább természetben hozzájárulással segítsen.

Molnár Ferenc lelkipásztor ezután kijelölte a szegénységélyező bizottság tagjait, akik közé az egyházközségi tanács valamennyi nőtagja s a nőgyuletet is bevonták. A bizottság elnökéül Benyhe Imrét kérte fel.

Végül a reverzális-kérdést tárgyalta meg a tanácsulés, mely Molnár Ferenc imájával ért véget. Ezután az egyházközségi tanács tagok együttesen ámentek az ispotályi templomba, ahol Molnár Ferenc mondott nagyon időszerű értékes és szép prédikációt.

A közönség szava

Beszerezési segély!

K. F. régi olvasónktól hosszabb levelet kaptunk, melyben megjegyzéseket tüz. vasárnapi vezércikkünkhöz. Helyesli a gondolatmenetet, de hangsúlyozta, hogy a *szűkített rétegeknek, köz- és magánalkalmazottaknak beszerzési segélyre* és nem beszerzési előlegre van szükségük. A mai viszonyok között nehezen tudnák visszafizetni az előleget, ellenben sokkal inkább szükségük van éppen úgy, mint a múlt évben *beszerzési segélyre, mely most sem lehetne kevesebb, mint egyhavi illetmény.* Továbbiakban sürgeti a fontos közéleti és közérdekű cikkek áranak a maximális árnyóján való feltétlen tartását és a fekete-piac kiirtását.

Az utcai közkutákról

Egy másik régi olvasónk felhívja a figyelmet az *utcai közkutakra.* A mostani légtöltési készültség idején különösen fontos, hogy ezek a kutak jól működjenek. Több ilyen utcai közkút azonban nem működik, például a Teleki és a Vigkedvű Mihály utcai iskola sarkánál egy éve már, hogy nem használható a kút. Ez pedig igen forgalmas helyen van, négy utca torkollik itt egybe. A környékbeli lakosok sürgős intézkedést kérnek. Továbbá az a kívánságunk, hogy ugyanígy a követulat hozza rendbe, mert az elsőtöltés idején szinte életveszélyes itt a közlekedés. Több más közérdekű dolgot hoz fel ez olvasónk, ezeket közvetlenül hozzuk az illetékesek tudomására.

Tartsunk közlekedési rendet a járdán is az elsőtöltés alatt!

Figyelemreméltó és megszívlelendő levelet kaptunk egy hadviselt orvostól. Hivatásomnál fogva gyakran kell éjszaka az utcán járjakom. Mint járművezető, igyekszem a gyalogjárón is a közlekedési szabályokat betartani. Sajnos nem így mások s emiatt gyakran kellemetlenségek érnek. Helyesen lenne, ha a gyalogjárók között is a közlekedési szabályokat bevezetnék, különösen az elsőtöltés ideje alatt. Ha a járókelők a sötétben betartanák a »jobbára halts« szabályt, nem lenne annyi összeütközés és kellemetlenség. A mai napok amúgy is elég feszültséget tartalmaznak, mindenkinek arra kell törekednie, hogy ezt enyhítse és csökkentse, amennyire csak ez emberileg lehetséges.

A zseblámpák körül

Egy látszik az elsőtöltést sokan szóragozásnak használják fel, legalább is ez látszik abból a jelenségből, hogy ismeretlen emberek az utcán erős zseblámpákkal a járókelők szemébe világítanak s ezáltal percekre elveszik annak látóképességét. Tisztelettel kérem a rendőrséget, hogy különösen a forgalmasabb helyeken ezt ellenőriztesse, mivel ezeknek a lámpáknak sokszor olyan erős fényük van, hogy egész fényávot bognak pl. a Piac utcán a szembelevő ház falára s ezzel az elsőtöltési rendelet is áthágják. Tisztelettel Bihari János.

— Az 1942. évi termési kukorica forgalmának ideiglenes szabályozása! A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 109.950—1942. K. M. sz. rendelete szerint a rendelet hatálybalépésétől, vagyis 1942. évi szeptember hó 12-től kezdve az 1942. évi termési kukoricát eladni és megvenni a közellátásügyi miniszter úr további rendelkezéséig nem szabad. A rendelet megszegése kihágást képez. Polgármester.

özv. Erdely Andrásné KOVÁCS ZSUZSÁNA
62 éves korában elhunyt. Temetése szerdán fél 4 órakor lesz a diszravatalozó teremből ugyanaznap a Hatvan utcai temetőből átszállított szeretett, férje hamvai mellé. Lakás: Nyugati u. 46. Gebauer-cég rendezi.

GYÁSZROVAT

Biró János fodrászmester, 65 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Köztemető diszravatalozó teremből. Lakás: Dorottya u. 13. sz. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Ambrus Sándor 47 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozó teremből. Lakás: Arany János u. 1. sz. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Id. Szamadó István gazdálkodó 70 éves korában meghalt. Temetése kedden délután fél 6 órakor lesz a köztemető 2 A) teremből római katolikus szertartással. Lakása: Huszár Gál u. 20 Pusztaí temetkezési intézet.

Tóth Sándor 10 hónapos gyermek temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a köztemetői négyes teremből ref. szertartással. Lakása: Macs 71. Pusztaí temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Boldogemléktű férjem Szabó József temetésén megjelent Sesztina Jenő úr ömeltőségének, a Sesztina-cég alkalmazottjainak, rokonainknak és jó ismerőseinknek, szíves megjelenésükért, a ravatalára küldött koszorúk és csokrokért, leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. özv. Szabó Józsefné.

SPORT

A DVSC fölényesen győzött

DVSC—Marosvásárhelyi SE 7:2 (4:1) Göllal kezdődik a mérkőzés: Orosz szép keresztlabdáját Zilahy egyből 20 méterrel a hálóba vágja. A 3. percben Mester előrevágott labdájára ráfut a szemfüles Zilahy, Váradi, az MSE kapusa is kifut, de Zilahy gyorsabb és mellette belövi a labdát. 2:0. A közönség, mely a Diószegi-úti pályán, régi szép mérkőzések színhelyén nagyon hamar otthon találja magát, lelkesen buzdítja a DVSC-t, a vasutasok támadósora egyik helyzetet a másik után dolgozza ki, de az MSE védelem sok szerencsével ment, sőt B. Nagy hibájából Ince II. szépít 2:1. A féldő végén újra erősen rohamoz a DVSC, Sidlik kiugrik, de felvágják, a 11-es Mester bombázza be. A 44. percben Szilágyi lerázza a védőket és szép gólt lö 4:1.

Szünet után az MSE támad és Giliga B. Nagy mellett elfutva gólt szerez. — Utána azonban Szilágyi két góljával és Szabó szép lefutás után lött góljával beállítja a 7:2-ös végeredményt a DVSC.

A DVSC-ben a védelemnek nem sok dolga volt, Kaposi és főleg Csokai jól, B. Nagy gyengében játszott. A fedezetsorban Mester és Orosz kitűnően játszottak. Tisza ezen a poszton sem elégtett ki. — A támadósorban Szabó gyenge napot fogott ki és mindig belül kalandozott, Sidliknek sem volt jó napja. Zilahy két szép góljával jól kezdett később azonban eltűnt. — Mihókot alig lehetett észre venni a pályán. Szilágyi, ha két jó összekötője pontos labdákkal ellátva, gólrakorder lenne. Az MSE-ben a két Ince, Giliga és Medve dicserhető. Palásti nem csinált nagyobb hibát, egyébként szürkén vezette a mérkőzést.

Kristóf jobbszélsőt játszott a Török-vésben az Újpest ellen a sérült Kassai helyén.

A meglepések ezuttal sem maradtak el az NB I-ben. A Vasas 5:2-re verte a bajnok Csepelt, a Gamma 9:1-re a Haladást, Ferencváros—Kispest 3:2, Nagyvárad—Szeged 8:0 Szegeden. Salgótarjáni BTC—Elektromos 2:1, Újvidék—Kolozsvár 6:2, DIMÁVAG 3:0, Újpest—Törökvs 4:1.

A Mátyás csoportban meglepetés a Nagybányai SE súlyos 4:1-es veresége a Székelyföldi MÁV-tól. Kolozsvári BAV—MANKTE 3:2, CSAK—B. Törökvs 3:2.

A debreceni játékosokkal erősített MOVE Szabolcs újabb szép eredményt ért el, 1:0-ra megverte Budapesten a BVSC-t. Palotás, Szilágyi és Elek kitűnően játszottak.

Kikaptunk vízilóban az olaszoktól 3:2-re. Tátos a »négyesazon harmadik lett.

NB II. MÁTYÁS-CSOPORT ÁLLÁSA:

1. DVSC	2 2	—	13:3	4
2. Székely MÁV	2 2	—	7:2	4
3. Kolozsvári MÁV	2 2	—	6:3	4
4. NSE	2 1	—	4:6	2
5. CSAK	2 1	—	4:8	2
6. B. Törökvs	2	—	2:4	6
7. Bástya	1	—	1:3	—
8. MANKTE	2	—	2:3	—
9. MSE	1	—	1:2	—

N. Törökvs visszalépett.

A DVSC vasárnapi programja még bizonytalan. A Nagyvárad Törökvs-sel

lenne bajnoki mérkőzése, az N. Törökvs azonban visszalépett. A DVSC vezetősége játékosok akarja tartani a csapatot és így vasárnapra barátságos mérkőzésről gondolkodik.

A DVSC II. csapata amatőr bajnoki mérkőzésen 9:1 arányban legyőzte a MOVE Szabolcs II. csapatát. A gólok közül Szilárd ötöt, Koppjár 2, Rácz, és Matolcsy egyet-egyet lött.

Az NB I-ben a Nagyvárad AC vezet továbbra is. A bajnoki táblázat sorrendje a következő:

1. Nagyvárad	4 3 1	—	13: 1	7
2. Vasas	4 3 1	—	11: 6	7
3. Újpest	4 3	—	1 11: 8	6
4. DIMÁVAG	4 2 1	1	7: 4	5
5. Gamma	4 2 1	1	14: 9	5
6. Haladás	4 2 1	1	9:12	5
7. Csepel	4 2	—	2 13: 9	4
8. Újvidék	4 1 2	1	11: 8	4
9. Ferencváros	4 1 2	1	10:11	4
10. Sal.BTC	4 1 2	1	10:12	4
11. Kolozsvár	4 1 1	2	10:11	3
12. Szolnok	4 1 1	2	3: 6	3
13. Törökvs	4 1 1	2	3: 7	3
14. Kispest	4 1	—	3 12:15	2
15. Szeged	4	—	2 4:16	2
16. Elektromos	4	—	4 2: 8	—

Az amatőr bajnokságban a D. Húsos erősen tartalékos csapattal is elhozta az egyik pontot az NyVSC-től 3:3-ra

játssza. A gólokat Horváth 2, Genesi lötték. A játékezőt Sipost kiállította, a D. Húsos tíz emberrel is nagy fölényben volt. — D. Villanygyár—Hajdúböszörményi MOVE 3:0, DMTE—Devecskel MOVE 4:1, B. Turul—PMÁV II. 8:2.

Az országos vidéki kerékpáros bajnokságokon jó helyezést ért el Szanyi és Bende, a DVSC két kerékpározója.

Az olasz—magyar úszómérkőzés második napján a magyar csapat 6:2 arányban visszavágott az olasz vízilabdásoknak, a pontversenyt pedig 53:41 arányban a magyarok nyerték.

A debreceni Balla sikeres szereplése Olaszországban

A Milanóban rendezett olasz—magyar úszómérkőzésen a magyar válogatott csapatban szerepelt a debreceni Balla Béla is, aki univerzális sporttehetség és nemcsak a tornászsportban, hanem úszásban is kivételes klasszis. A torony ugrásban Milanóban a harmadik helyet foglalta el az olasz Cozzi és a magyar Hidvéghy mögött 132,56 ponttal. Balla Tibor pedig, az ifjúsági és középiskolás országos tornászbajnok ma, kedden utazik Rómába, mint a magyar levente-sport kiküldöttje.

KÖZGAZDASÁG

Állattörvény, állategészségügyi viszonyok Hajdú megyében

Dr. Zsupán Kálmán állategészségügyi tanácsos a vármegyei közigazgatási bizottság ülésén jelentést tett a múlt havi állategészségügyi viszonyokról. Bejelentette, hogy az állapot Hajdú megyében kissé rosszabbodott.

A hivatalból kimutatandó ragadós állatbetegségek közül fellépett a lépfene Hajdúdorog és Püspökladány községekben, a seregőg üszök Hajdúszoboszló m. városban, a juhhimlő Hajdúhadház községben, a lőrühösség Hajdúsámson és Mikepécs községekben, a sertéspestis Hajdúhadház, Hajdúszoboszló és Téglás községekben, a sertésorbané Balmazújváros községben, a szarvasmarhák nyílt gümőkórja Tiszacsege községben. Megszűnt a lépfene Püspökladány községben, a seregőg üszög Hajdúszob-

szoból m. városban, a sertéspestis Balmazújváros községben, a sertésorbané Balmazújváros, Hajdúszoboszló és Kaba községben, továbbá Hajdúszoboszló m. városban, végül a szarvasmarhák nyílt gümőkórja Tiszacsege községben. Az állattörvény augusztus hónapban a következő volt: Vasúton szállított el 25 drb ló, 92 drb két éven felüli és 17 drb két éven aluli szarvasmarha; 15 drb borjú, 250 drb juh, 65 drb bárány, 484 drb hizott sertés, 23 drb sovány sertés, 1 drb süldő és 502 drb malac. Gépkesin szállított el 14 drb hizott sertés. Ezek szerint az állattörvény a múlt havi forgalomhoz viszonyítva a lovakban és a szarvasmarhákban erősen csökkent, a juhok és a sertések forgalma ellenben emelkedett.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

János magánnyomozó bizalmasan nyomoz, megfigyel. Virág-utca 21. Telefon 23-78. 955 10. 10

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI

A Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. Debrecen gyors- és gépirást tudó keresztény tisztviselőt keres azonnali belépésre. Személyes jelentkezés délelőtt 9—12 között. 133 vv.

KOMMENCÍÓS GAZDASÁGI

És elédelt keresek október 1-re, ki harmadmagával szolgál, Debrecen alatti tanyára. Jelentkezni lehet Fanoska 70. szám alatt, Diószegi-út 7 km-es kőnél levő tanyában. 540 vv.

FŐGÉPÉSZ FELVÉTELEK

Állandó alkalmazásra vállalatnál. Ganz mérnök, Balmazújváros, Árpád u. 7. 1055

ASZTALOSGÉPÉSZ FELVÉTELEK

Egy fiatal fodrászegéd felvétetik. Szent Anna 14. 1418

16 ÉVEN ALULI RENDS

gyereket kintónak fűszerizlet felvesz, Petőfi tér 2. 1416

KIFUTÓFIÚ, 14—15 ÉVES,

szabóságba azonnal felvétetik, Fuhrmann, Péterfia 21. 1427

TÍMÁRTANULÓT FELVESZEK.

Teleki-u. 30. 1422

ÚRISZABÓSAĞH

jó családból való fiú tanuló. nak fizetéssel felvétetik. Fuhrmann, Péterfia 21. 1428

JÓMAGAVISELTŐ FIÚ

asztalostanoncnak felveszek. Csapó-u. 67. Bálint József asztalos. 1482

SZABÓSEGÉD VAGY MESTER

üzemvezetőnek felvétetik. „Férfi konfekció” jellegre a kiadása. 1535

KIFUTÓFIÚ, 14 ÉVES,

keves munkára felveszek. Kintsi-utca 81. Fűszerüzlet. 1433

ÜGYES KIFUTÓFIÚ AZONNAL

felveszek. Tompa, Hatvan-u. 17. 1444

FÉRFI FODRÁSZSEGÉDET ÉS

tanulót felvesz Bíró, Deák Ferenc 26. 1442

ÜGYES KIFUTÓT FELVESZ

Voleptik, Piac 38. 1440

NÉGY KÖZÉPISKOLÁT VÉGZETT

fiút tanulónak és kifutót felvesz Nagy vasúrtel, Csapó-kanyar. 1439

FIATAL FIÚ KÖNYVŰ NAPI

munkára felvétetik. — Csapó 16. Keresz-épület. 1510

Egy jó munkás cipész

segéd állandó vegyes munkára felvétetik. — Tóth cipész, Dicsőfi-u. 7. 1523

FODRÁSZSEGÉDET AZONNAL

felveszek magas fizetéssel, Rácz, Budai Ézsaiás 44. 1522

ASZTALOSGÉD VAGY SEGÉDMUNKÁS,

ki asztalosműhelyben dolgozott, felvétetik. Hatvan-utca 53. 1524

MÉZESKALÁCSOSGÉD

Hajdúszoboszlóra felvétetik. Kerekgyártóné Bánomkert, Mifészünk villa. 1511

ÜGYES FIÚT KIFUTÓNAK,

esetleg tanulónak felveszek. Vigkedvű Mihály-utca 34. Fűszerüzlet. 1512

JÓMAGAVISELTŐ FIÚ

asztalostanoncnak felveszek. Bálint József, Csapó-u. 67. 1501

KÖNYVELŐT KERES AZONNAL

belépésre az Anker biztosító. Jelentkezés kereskedelmi írott levelem és személyi okmányokkal Ferenc József út 34. sz. alatt. 1499

KOMMENCÍÓS OKTATÓ

felvétetik, lehet nap fiával is. Faragó-u. 10. 1485

Londoni felvétetik,

ki volt szállodában, azonnalra Pannónia szálloda. 1484

Megbízható férfi állandó

szabóság munkára felveszek. Csapó-u. 67. Bálint József asztalos. 1481

ALKALMAZÁST NYER NŐ

Gyakorlott keztűközőnket felveszek. Cím a kladóban. 1424

Fehérneművarrolóba tanuló, kifutó, gépegomblyukázó leány felveszek. — Szönyiné Széchenyi 14. 1425

Cukerkészembe ügyes, csomagoló leányok és kifutó felvételnek. Külsővárosi 8. 1423

Jó lakú nő modellnek alkalmazók rajzolásához. Jelentkezések délutánként öt után. Hüvelyes 10. T. Adler. 1438

Magános nőnek kevés házimunkáért kis lakást adok. Barna-utca 12. 1437

Hölgytáncos kisaszszonyt, tanulót, ki már volt előnyben, felveszek. Nagyházy, Mester 3. 1443

Kifutóleányt nem iskolakötelest, felveszek. Piac 79., varroda. 1441

Lakást adok takarításért, Hatvan-u. 23. 1453

Fiatalt író, leányt ovóba azonnaltalra felveszek. Széchenyi-u. 42. Emelet. 1541

Varróleányt szűsműhelyi gyakorlattal felvesz Kiss János, Szent Anna 8. 1542

Varróleányt felvételik. Kőváry Miklós szűsmester, Kálvin-tér, püspöki palota. 1406

ALKALMAZÁSI
kereső

Masafő, teljesen álló, állást keres azonnali belépésre. „Első rendű munkakereső” jelzére kiadón. 1420

Húsz gyakorlattal bíró szűrműhelyi kiszolgálón — esetleg vidékre is — fűszerüzletben elhelyezkedést keres. Hatvan-u. 55. Kocz. 1414

HAZTARTÁSI
ALKALMAZOTT

Mindenek főzőnőit felveszek. Uzenőudikére. Piac-u. 75. I. em. Jobbra. 1326 vv.

Gyermekszerező főzni tudó mindenestel keresek, bentlakónak. Komoly, s dolgozni akaró nő jelentkezhet. Bedecs Elemér Bözörményi út 2 C 1226

Szobaleányt keresek 15-én jó bizonyítványokkal. Simonffy-út 29. Dr Fénves. 1378

Bejáró szobaleányt jó bizonyítvánnyal felveszek. Svetits I. Pécs 5. I. emelet 3. ajtó. 1412

Bejárónőt délelőttre vagy délutánra zsidó családhoz fogadnék. József kir. herceg-u. 2. 1429

Mindenek bejárónőt — azonnal felveszek. — Szent Anna 48. Keresztépület. 1480

Bejárónőt keresek pár órára. Honvéd 56. II. ajtó. 1479

Mindenek főzőnő jó bizonyítvánnyal felvételik. Széchenyi-u. 32. Utcai lakás. 1435

Fiatalt leány bejárónak kevés házimunkára felvételik. Kínizsi-utca 81. Fűszerüzlet. 1432

Egy tisztességes bejárónőt délutáni órákra felveszek. Dózsa-u. 15. 1533

Bejáróleány azonnali felvételik. Rákóczi-út 9. Ékezd. 1445

Jól főző mindenestel — azonnaltalra felvételik. — Lukács, Werbőczy-utca 2. III. 1. 1448

Bejáró takarítónőt keresek. Simonffy-utca 7. I. em. 1447

Bejárónő tiszta, rendszeres, ki főzést vállal, jelentkezzen Szalkai-u. 4. 1532

Főző mindenestel csak jó bizonyítványokkal magas fizetésre Erdélybe keresek. Miklós-u. 4. Házfelügyelő. 1531

Megbízható, főzni tudó bejárónő azonnali felvételik. Kálvin-tér 5. Emelet, főlépcső. 1530

Mindenek bejárónőt felveszek. Batthyány-utca 17. III. 4. 1525

Mindenek bentlakó felvételik. Piac-u. 67. 1451

Mindenek bejárónőt felvételik. Ékezd. Bádógos-u. 1. 1517

Bejárónőt jó bizonyítvánnyal felveszek. Vár-utca 2. I. em. 1. 1518

Bejárónőt jó fizetéssel felveszek. Kozmika püspöki palota. 1452

Bejárónőt napi pár órai munkára keresek. Kőváry An. út 22. 1021

Jó bizonyítvánnyal bejárónőt délelőtti órákra felvételik. József kir. herceg-u. 35. 1502

Mindenek bejárónőt — azonnaltalra felveszek. Hunyadi-u. 3. 1547

Megértes úrnőt a délelőtti órákra megbízható bejáró jelentkezzék. Arany János 12. Középső lépcső. 1483

AJÁNLAT

Varrógép, kerékpárjavítást jóállással vállalok hívásra jövök. Vétel csere eladás. Csapó-u. 101. 551 11. 7

Magánosnak van szűrműhelyi becsesél. Pál János szappanmester. Kálcsi 8. 585 10 15

Sírkövek műköből és termésköből gyűmölösök részére mészsíralak kapható a Debreceni Műkövár Rt.-nél. Fürdő-utca 2. 1219 vv

Előesőbban, fest. tisztít. Weisz kelmefestő. Arany János-utca 29. Keresztépület. 1900 vv

Szörmebundait most ócsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűrmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Cianoztasson, vizsgál-tasson Kissel, Kívó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Órájavítás, ócska órák veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kishalomnál. 1942 11. 3

Bundáját dívtatosan készíti Katona Vilmos szűrmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12 2

Cianoztasson Csala című vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 517 10. 4

Drappériás függönyök, hosszú roptal 25 P-től, valódi klópló cipkeszővel, imprimeványokat. Rothermere 36. 8 12. 1

Bevonuló urak! Egyenruhájukat Tegdes olcsón, gyorsan elkészítik. Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1618 9. 19

Antikvár tankönyvek legnagyobb raktára. Iskolaszerek nagy választékban kaphatók. Aczél antikváriumban. Széchenyi-u. 2. 230 10. 3

Agyneművarrás, hímzés, toledózás. Saját tervezőnk, előrajzolásai felelősséggel vállaljuk. Favorit, Csapó 24. 1098 10. 21

Takarékülék, nagy, kétszörös majolika, egyszerűbbek is kaphatók. Kozma, Csapó 41. 2539

Ócska nyakkendőit szakszerűen újjáalakítom, tisztítom, fordítom fillérekért. Timár-utca 13. 1488

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat legmagasabb árban veszek. Fränkl Piac-u. 79. 984 12. 10

Főrt aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban veszek. Takács Sándor. né. Piac-u. 56. 605 10 4

Használt tankönyvet állandóan magas áron veszek. Grünmann könyvkereskedés. Piac-utca 53. 1817 9 22

Fémes tenykepedéget minden méretben veszek. Berzsek fotós. Uzenőudikére 38. Udvarban. 444 10 1

Ékszerkészítés, javítás — fogaranyat ékszer veszek. Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 506 10 5

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat, Wiplá legmagasabb napárban veszek. Javítást vállalok. Braun, Csapó-u. 19. 884

TELJES ELLÁTÁS

Légfűtés kis udvari szoba elsőrendű ellátással kiadó. Batthyány u. 17. Főlelelet 4. 1413

Gazdászok ellátást kaphatnak. Dózsa 22. 1537

OKTATÁS

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróskolaja. Batthyány u. 1. szám. Eng. 6475. Telefon: 20-27. Államvizsgára előkészítés, vasúti kedvezmény. 634 11. 30

Német, francia órára ad, korrepetál csoportban is okl. nyelvtanár. Hatvan-u. 2. I. em. 1431

PÉNZTÁRSAT keresek jó üzlethez. Cím a kiadóban. 1450

HANGSZER

Zongora, kitűnő hangú, eladó vagy bérbeadó. Fafűtéses fűdőkád, szép fehér előszobafogas, löszörműre eladó. Garai 19. 1526

Pianinó, modern, kereszthúros bérbeadó. Értekezni Csapó 16. Telefon 13-30. 1506

RÁDIO

Rádiót javíttasson, alaktasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1630 11. 19

BÚTOR

Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22. házfelügyelő. 397 vv.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés, hencser, recamié, fotel eladó. Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Minek a fényes kirakat, mikor olesóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918 9 27

Antik garnitúra, könyvszekrény, recamié, modern háló, ebédlő, kombinált szoba eladó. — Kossuth 51. 1505 3. 16

Új szalon, rekamié, fotellek eladók. Hemok-utca 142. Keresztépület. 1504

Két ág, egy ruh szekrény, konyhaszót eladó. Zólfu-u. 8. 5. ajtó. 1515

Két ág, két szekrény és egy fűtőcső. Gyűmölös eladó. Gyűmölös 17. 1519

Előesőbban eladó. Rothermere-u. 45. Hálós lakás. 1544

AUTÓ
MOTOR KERÉKPÁR

Eladó motorkerékpár, német gyártmányú Triumph, új gumikkal, eladó. 300 Ft-est. Az ár meggyezés után. Kossuth-u. 49. 1521

Jó karban lévő versenykerékpár eladó. Miké, pécsi-út, Séri. 1520

ÁTADÓ
ÜZLET VENDEGLŐ

Jogfolytonos kocsmaházzal együtt betegség miatt sürgősen eladó. — Szép portálos üzlethelyiség berendezéssel átadó. Cím a kiadóban. 1489

KIADÓ LAKÁS
egyszobás

Egy szép szoba konyhaberendezéssel és kamarával 1-2 személynek kiadó. Piac-utca 73. I. 4. 1534

Egy üres szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Magános hölgynek. — Széchenyi-u. 42. Emeleten. 1540

LAKÁSCSERE

300 pengőt fizetek annak, aki 2 szobás komfortos, kertsgéi lakásomat elcserezné 3-4 szobás, komfortos, kertsgéi lakással. Ajánlatokat lakás pontos leírásával, lakbérmegjelöléssel „Lakáscsere” jelzéssel kiadóba. 640

Elcserelem szép nagy alapincézett, modern egyszobás, mellékhelyi, séges utcai lakásomat hasonlóval. Barna-utca 11. Özb. Kovácsné. 1548

Száraz pincelakást elcserelnék földszinti lakással. Nap-u. 1. 1526

LAKÁST KERES

Varródnak alkalmas helyen belvárosban keresek szoba, félkonyhát. Magános nőnél elvételéről gondoskodik. Kevés bútor nem akadály. Ajánlatokat a kiadóba kérek. „Előnyös ajánlat” jellegre. 1434

Fiatalt házaspár egy szoba, konyhás lakást keres. félévi lakbért előre fizet. Vendég u. 6. 1493

BÚTOROZOTT SZOBA

Bútorozott szoba ellátással kiadó. Dózsa 22. 1537

Kiváló férfi iparos felvételik. Simonffy 30. 1446

Utcai külbőzőjű, földszinti szoba azonnal kiadó. Werbőczy u. 6. 1527

Bútorozott szobát keresek. Ezerkétfőzetlen házaspár pince v. fűtőkamrával. Cím: Iskolák 3. 1495

Magános úrnőnél szépen bútorozott szoba 15-ért kiadó. Háló-utca 22. 1491

Egyszerű hálóruházó szoba 1-2 személynek kiadó. Kassai-út 5. 1490

Bútorozott szoba két szobával, konyhával, fürdővel. 1-2 szobával. Nem külbőzőjű. Timár-utca 13. 1487

ELVESZETT

Elveszett barna fehér söröccelt nőstény vizsla. Beesületes megtaláló jutalommal részesül. Széchenyi-u. 70. 1436

VEGYES

Teljes szoba jó fejű, tiszta kiadó. Arany János 2. földszint. 1417

Teletésre 7 db. hóit fizetésre kiadó. Páca-utca-u. 13. Kiss. 1426

Gratulálunk minden egyén közírási biztostanalizist nyújt. Széchenyi 43. 1514

Mész-sílak eladó kisebb tételben is. Sipos, Csapó-utca 23. 1500

12 napos anya anyatejet adna. Cím a kiadóban. 1545

HASZNÁLT
RÜHA — CIPŐ

Téli és őrmeneti férfi kabát, férfiföltény eladó. Vár-utca 4. Keresztépület. 1509

INGÓSÁG VETEL

Sátorponyvát, circa húsz méterest, használható állapotban levőt, valamint sütős gáztűzhelyet, vendék. Cím: Széchenyi-u. 1. Házmester. 1516

Veszek magas áron használt bútor, szőnyeg, zongorát, írodabútor, varrógépet, ruhanevelket, zálogházból kivitt tárgyakat. Csapó 16. Telefon 13-30. 1508

INGÓSÁG ELADÁS

Eladó férfi és női jó ruhák, cipők, Kurucz u. 5. 1049

Magyar gép, jokersan levő, Alexanderwerk-Rieger-típusú, jutányosan eladó. Hódvándmész u. 8. 1376

Eladó félháló, varró gép, Wertheim-kasza ebédelőbútor, billiárdasztal, konyhaszekrény üzleti null nagy tükör, festmények, és kagymofon. Csapó 16. Keres „Élelet” 1507

Gyermek kocsit, fehér műanyag járművel eladó. Lorinczy-utca 2. Jobbra. 1503

Modern fehér gyermek kocsit eladó. Monostor-pályi-út 28. 1550

Állóra, vesztmisteri eladó. Batthyány 5. 1543

Írógép, szilongarniúra, oroszírógép, gyermekfűdőkád eladó. — Cím a kiadóban. 1497

GAZD. TERMÉNYEK

Eladó 295, 353 és egy 369 Pteres használt boroshordók. Magass. Csapó 20. 1513

GAZD. TERMÉNYEK

48 kereszt rozsa szalma a helyszínen eladó. Kandia-u. 7. 1333

Egy hold misling lábon eladó, kevesebb is. — Varga 34. Muszatics. 1492

ELADÓ HÁZ

Andrássy-út 71. egy hold szőlő kétszobás lakással eladó. Értekezni écsi és Pap ügyvédnél. Inakamara. 1063 vv.

Sürgősen eladó Boldogkert, Uray-út 7. sz. ház 905 négyzetgölg kerttel. 1494

Eladó ház 12 éve fennálló fűszerüzlettel, áruval és berendezéssel. 30 napon belül átvehető. Cím a kiadóhivatalban. 1486

ELADÓ HÁZHELY

Eladó a Nemes-utca 4. számú gyümölcsös telekbeli 300 négyzetgölg. Értekezés dr. Soós ügyvédnél. OTI bérház. Telefon: 38-93. 1044

Horthy Miklós-úton 300 négyzetgölg telek eladó. Cím a kiadóban. 1549

ELADÓ FÖLD

180 kat. hold legjobb minőségű tanfás birtok fekete föld fele eladó — tanfás fele. Hg hasznosbérbeadó. Értekezni lehet dr. Hódy Béla ügyvéddel. Széchenyi-út 1. 1144

Fanesikán 45 hold föld eladó. Boldogfalva-u. 18. sz. eladó. Értekezni ott. 1529

ELADÓ ÁLLATOK

Egy darab vorkshirei koca eladó 9 fával. — Kishegyesi-út 5. 1528

Szerkesztő (teljes):
PALFI JOZSEF
Kiadószó (teljes):
IFJ. SZIGETHY GYULA
Igazgató

Kiadja és nyomja a
TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Feltöltés nyomdavezető:
SZIGETHY KAROLY